

KEHTESTATUD
Kaitseliidu ülema 01.07.2016 käskkirjaga nr K-0.2-2.1/16/15089U
MUUDETUD
Kaitseliidu ülema 22.12.2016 käskkirjaga nr K-0.2-2.1/16/27238U
Kaitseliidu ülema 05.12.2017 käskkirjaga nr K-0.2-2.1/17/26040U
Kaitseliidu ülema 26.01.2018 käskkirjaga nr K-0.2-2.1/18/2697U
Kaitseliidu ülema 19.02.2019 käskkirjaga nr K-0.2-2.1/19/4279U
Kaitseliidu ülema 21.01.2020 käskkirjaga nr K-0.2-2.1/20/1633U
Kaitseliidu ülema 30.09.2020 käskkirjaga nr K-0.2-2.1/20/20478U
Kaitseliidu ülema 12.03.2021 käskkirjaga nr K-0-13/21/5671U
Kaitseliidu ülema 04.05.2021 käskkirjaga nr K-0-13/21/9300U
Kaitseliidu ülema 23.08.2021 käskkirjaga nr K-0-13/21/16225U
Kaitseliidu ülema 11.05.2023 käskkirjaga nr K-0-13/23/14700U

KAITSELIIDU RAAMATUPIDAMISE SISE-EESKIRI

SISUKORD

PÜSIV OSA	3
I ÜLDSÄTTED	3
II MAJANDUSTEHINGUTE DOKUMENTEERIMINE JA RAAMATUPIDAMIS- REGISTRITE PIDAMINE	5
Algdokumentide koostamine ja kontrollimine.....	5
III RAAMATUPIDAMISDOKUMENTIDE MENETLEMINE	8
IV VARADE ARVESTUS	10
Rahatehingute arvestus	10
Ettemaksed	11
Nõuete arvestus.....	12
Kaitseotstarbeliste varade arvestus.....	12
Varude arvestus.....	15
Põhivara arvestus.....	15
Väheväärtuslike varade arvestus.....	19
Amortisatsiooni arvestus.....	20
V KOHUSTUSTE ARVESTUS	21
Töötasude arvestus.....	21
Töötasu maksmine	22
Puhkusekohustise arvestus.....	23
Kaitseliidu tegevliikmete õppekogunemisel osalemise toetuse arvestus.....	23
Maksude ja maksete arvestus.....	24
VI TULUDE ARVESTUS	24
VII KULUDE ARVESTUS	25
Arveldused aruandvate isikutega.....	25
Lähetuskulud.....	25
Tervishoiukulud.....	26
Mobiiltelefoni kasutuskulu.....	27
Tööandja sõiduki kasutamise kulud.....	27
Hüvitis isikliku sõiduauto kasutamisel ametisõitudeks.....	27
Kaitseliidu tegevliikmete kulude kompenseerimine.....	28
Kaitseliidu liikme lähetamine välisriiki.....	28
Krediitkaarditehingud	28
VIII INVENTEERIMINE	29
IX ARUANDLUSE KOOSTAMINE JA ESITAMINE	33
X RAAMATUPIDAMISDOKUMENTIDE SÄILITAMINE	34
MUUTUV OSA	36
XI KOODIDE JA LÜHENDITE KASUTAMINE	36
LISAD	39

PÜSIV OSA

I ÜLDSÄTTED

1. Kaitseliidu raamatupidamise sise-eeskirja (edaspidi Eeskiri) eesmärk on nõuete kehtestamine raamatupidamise ja finantsaruandluse korraldamiseks.
2. Eeskiri lähtub raamatupidamise seadusest, riigieelarve seadusest, avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse (edaspidi üldeeskiri) ja selle juurde kuuluvatest lisadest ja juhendmaterjalidest, Raamatupidamise toimkonna juhenditest, töö tasustamist ja maksustamist reguleerivatest õigusaktidest ning teistest raamatupidamist reguleerivatest seadustest, määrustest ja muudest normatiivaktidest, samuti Kaitseliidu seadusest, Kaitseliidu kodukorrast ja muudest normdokumentidest.
3. Eeskiri täiendab raamatupidamise seadust ja Üldeeskirja, selle lisasid ja juhendmaterjale, eeldades nende kasutamist koos Eeskirjaga.
- 3¹. Sellised raamatupidamist ja finantsaruandlust reguleerivad korrad, mida eeskiri ei käsitle, kehtestatakse Kaitseliidu ülema käskkirjaga.
4. Majandusaasta pikkus on 12 kuud. Majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril. Majandusaastaks on eelarveaasta.
5. Eeskirja osade kinnitamisel on lähtutud põhimõttest:
 - 1) püsiv osa on peatükid I-X, mille muudatused kehtestab Kaitseliidu ülem;
 - 2) muutuv osa on peatükk XI ja lisad, mida täiendatakse vastavalt vajadusele kooskõlas õigusaktide muutumisega. Lisade muudatused ja täiendused kehtestab rahandusosakonna (edaspidi G8) juht. Muudatused registreeritakse elektroonilises dokumendihaldussüsteemis (edaspidi EDHS). Raamatupidamisdokumendil (edaspidi Dokumendil) või selle failil on vastavasisuline märge versiooni numbrile või kuupäevale. Peale uue lisa või peatüki XI kinnitamist muutub kehtetuks varasemalt kehtinud lisa või peatükk XI.
6. Kaitseliidu raamatupidamist korraldab Kaitseliidu ülem.
7. Kaitseliidu raamatupidamise aastaaruande koostamise ja majandusaasta aruande tegevusaruande koostamise koordineerimise tagab G8 juht.
8. Igapäevase raamatupidamise korraldamise eest vastutab rahandusosakonna juhataja asetäitja.
9. Kaitseliidu majandusaasta aruande esitab keskkogule kinnitamiseks keskjuhatus.
10. Tulude ja kulude, nõuete ja kohustuste ning varade arvestus toimub Kaitseliidu struktuuriüksuste lõikes.
11. Kaitseliidu struktuuriüksuste, KLPSi allüksuste raamatupidamisdokumentide korrektsuse ja eelarve vastavuse eest vastutavad struktuuriüksuste, KLPSi allüksuste juhid, kes korraldavad struktuuriüksuse või KLPSi allüksuse siseselt vastava töökorralduse, mis kinnitatakse töötaja ametijuhendis.
12. Eeskirjas kasutatakse alltoodud mõisteid järgmises tähenduses:
 - 1) Finantseerimisallikas – finants- ja juhtimisarvestuse pidamiseks vajalik tunnuste kogum, mis märgitakse dokumendile ja mis selgitavad kulutuse majanduslikku sisu ja finantseerimisallikate jaotust jne. Finantseerimisallikas hõlmab endas konto, allika, struktuuriüksuse, tegevuse, allüksuse, alategevuse ja ürituse koodi ning vastavalt vajadusele vara tunnuse või maksustamise ja teisi koode. Finantsarvestuses

kasutatavad finantseerimisallika koodid peavad olema kooskõlas eelarvestamisel kasutatavate koodidega.

- 2) Juht – ülem, pealik, juhataja, esinaine või peavanem, kui käesolevas Eeskirjas ei ole nimetatud teisiti.
- 3) KLPSi allüksus – Kaitseliidu ülema administratsioon, õigusosakond, teabehaldusteenistus, kantselei, personaliosakond (edaspidi G1), luure- ja julgeolekuosakond (edaspidi G2), operatiivosakond (edaspidi G3), tagalaosakond (edaspidi G4), planeerimisosakond (edaspidi G5), side-ja infotehnoloogia osakond (edaspidi G6), väljaõppeosakond (edaspidi G7), rahandusosakond (edaspidi G8), strateegilise kommunikatsiooni osakond (edaspidi G9), kinnisvara osakond (edaspidi KO) ja valveteenistuse osakond (edaspidi VTO).
- 4) Kulu tekitaja – kulujuhi poolt määratud isik (töötaja, Kaitseliidu liige), kes füüsiliselt teostab kulujuhi eelneval nõusolekul majandustehingu, kes allub kulujuhi korraldustele ja kontrollile ning vastutab punkti 28 alapunktides 1-5 toodud põhimõtete järgimise eest, lepingule või tellimusele vastavuse ning kaupade, teenuste vastuvõtmise eest.
- 5) Kulujuht – Kaitseliidu ülema käskkirjaga kinnitatud finantseerimisallika eest vastutav volitatud isik.
- 6) Malev –Alutaguse malev, Harju malev, Jõgeva malev, Järva malev, Lääne malev, Põlva malev, Pärnumaa malev, Rapla malev, Saaremaa malev, Sakala malev, Tallinna malev, Tartu malev, Valgamaa malev, Viru malev ja Võrumaa malev.
- 7) Omatulu – rahalised vahendid, mis Kaitseliit on saanud riigieelarve väliselt annetustena, liikmemaksudena, majandustegevuse tulemusena või muu tuluna.
- 8) Struktuuriüksus – peastaap (edaspidi KLPS), malevad, küberkaitseüksus, kool, Naiskodukaitse, Noored Kotkad ja Kodutütred.
- 9) Töötaja – kõiki isikuid, kes töötavad või teenivad KLis.
- 10) Töötasu – KVTSi alusel makstav palk, VÕSi alusel makstav lepingutasu ja TLSi alusel makstava töötasu.
- 11) Vara eest vastutav isik – Kaitseliidu ülema (kinnisvara osas) või struktuuriüksuse juhi käskkirjaga määratud isik, kes vastutab vara olemasolu, sihipärase ja heaperemeheliku kasutamise eest. Vara eest vastutava isiku kohustused on sätestatud eeskirja punktis 106.
- 12) Vara kasutaja – vara eest vastutava isiku poolt määratud isik (töötaja, vabatahtlik liige), kelle valduses asub üle antud vara objekt ja kes vastutab vara olemasolu, sihipärase ja heaperemeheliku kasutamise eest. Vara kasutaja kohustused on sätestatud eeskirja punktis 108.
- 13) Valveüksuse juht – KLPSi koosseisus valveteenust osutava valveüksuse juht (kompanii ülem, rühmaülem vms).
13. Raamatupidamisarvestust peetakse äritarkvaraga Standard Books (edaspidi SB), töötasude arvestust peetakse majandustarkvaras Taavi Palk. Kuludokumentide menetlemine ja arhiveerimine toimub AS Eesti Posti poolt hallatavas elektroonilises kuludokumentide haldamise süsteemis (edaspidi EKDHS). Muude Dokumentide menetlemine ja arhiveerimine toimub EDHSis Lotus Notes GoPro. Eelarve täitmise ja varade seisu kajastamine toimub ärianalüüsitarkvaras QlikView (edaspidi QW).
14. Maksudeklaratsioonid esitatakse ja säilitatakse e-maksuameti infosüsteemis.
15. Statistilist aruandlust esitatakse ja säilitatakse e-stat andmebaasis.

16. Kaitseliit lähtub kulutuste tegemisel tegelikest vajadustest keskkogu poolt kinnitatud eelarve piires.
17. Raamatupidamises peavad olema kajastatud kõik majandustehingud. Kui Kaitseliidus tehakse majandusliku sisuga tehinguid, mis ei ole dokumenteeritud, tuleb tehingu sooritanud töötajal koostada G8le esildis, millele lisatakse muud tehinguga seotud dokumendid (nt vara üleandmise-vastuvõtmise akt, hindamisakt, kokkulepe, täiendavad nõuet või kohustust tõendavad dokumendid).
18. Igale Eeskirja alusel G8le esitatud paberkandjal olevale dokumendile peab olema loetavalt lisatud dokumendi kinnitaja nimi, amet, struktuuriüksuse nimetus ja dokumendi kinnitamise kuupäev.
19. Muudatused ja täiendused käesolevas Eeskirjas tehakse sõltuvalt muudatuste ulatusest, kas Eeskirja punkti kohta eraldi või uue Eeskirja kehtestamisega. Eeskirja punkti kohta eraldi muudatuse tegemisel koostatakse raamatupidamise sise-eeskirja muutmise käskkiri, seletuskiri koos muudatuste põhjuste asjaolude väljatoomisega ja raamatupidamise sise-eeskirja terviktekst, kus muudetud, lisatud või kehtetuks tunnistatud punkt tähistatakse muudatuse jõustumise kuupäevaga.

II MAJANDUSTEHINGUTE DOKUMENTEERIMINE JA RAAMATUPIDAMIS-REGISTRITE PIDAMINE

Algdokumentide koostamine ja kontrollimine

20. Majandustehingud kajastatakse võimalikult kiiresti peale nende toimumist. Perioodi jooksul toimunud tehing kirjendatakse üldjuhul tehingu toimumise kuu viimase kuupäevaga. Kui algdokument esitatakse olulise hilinemisega, kajastatakse tehing esimeses avatud perioodis kuu esimese kuupäevaga.
21. Andmete registritesse kirjendamisel on aluseks majandustehinguid tõendavad algdokumendid või algdokumentide alusel koostatud koonddokument. Algdokument kinnitab majandustehingu toimumist, on esitatud Kaitseliidu nimele ja sellel peavad olema järgmised rekvisiidid:
 - 1) dokumendi nimetus ja number;
 - 2) koostamise kuupäev;
 - 3) tehingu majanduslik sisu;
 - 4) tehingu arvnäitajad (kogus, hind, summa);
 - 5) tehingu osapoolte nimed;
 - 6) tehingu osapoolte asu- või elukoha aadressid;
 - 7) tehingu toimumist kinnitav kulujuhi kinnitus (allkiri);
 - 8) vastava raamatupidamiskirjendi järjekorranumber.
22. Raamatupidamise algdokumendi või koonddokumendi allkirjaks loetakse:
 - 1) omakäelist allkirja paberkandjal dokumendil;
 - 2) digitaalallkirja;
 - 3) dokumendi menetlemiseks ette nähtud infotehnoloogilises süsteemis (Kaitseliidus kasutatavas EDHSis või EKDHSis) antud kooskõlastust või kinnitust.
23. Kirjendi koostamise aluseks on järgmised Kaitseliidu majandustehingut tõendavad algdokumendid või algdokumentide põhjal koostatud koonddokumendid:
 - 1) raha liikumist tõendavad dokumendid – sularaha üleandmise akt, sularaha väljamineku kviitung, kassaraamat, sularaha inventuuri akt, arvelduskonto väljavõtted.

- 2) kuludokumendid – ostuarved, makseteatised, kviitungid, tšekid, ostu-müügi lepingud, majanduskulude aruanne, sõidukulude hüvitamise avaldus, sõidukulude hüvitamise koondvorm, sidekulude hüvitamise avaldus, esildis (algdokumendi mitteväljastamisel Kaitseliidus koostatav algdokument, näiteks riigilõivude, seadusega sätestatud tasude jt maksmisel).
 - 3) müügitehinguid tõendavad dokumendid – müügiarved, lepingud.
 - 4) töötasu arvestamise aluseks olevad dokumendid – lepingud, käskkirjad, lisatasu esildis, tööajaarvestuse tabelid, töötasust kinnipidamise dokumendid.
 - 5) varade liikumist tõendavad dokumendid – saatelehed, üleandmise-vastuvõtmise aktid, mahakandmisaktid, käskkirjad, inventuuriaktid.
 - 6) muud majandustehingut tõendavad dokumendid, mis vastavad algdokumendi nõuetele.
24. Saadud teenuste ja ostetud kaupade vastuvõtmisel peavad vastutavad isikud tegema dokumendile märke või andma elektroonilise kinnituse, millega kinnitavad kauba või teenuse vastuvõtmist.
 25. Lepingute ja tellimiskirjade registreerimise ja G8 teavitamise EDHSis korraldab kulujuht.
 26. Lepingute ja tellimiskirjade sõlmimisel, EDHSis registreerimisel ja G8 teavitamisel lähtutakse Kaitseliidu hanke- ja lepingute sõlmimise korras sätestatud nõuetest.
 27. Dokumentides sisalduvate andmete õigsuse, nõuetekohase koostamise ja tähtaegse esitamise eest G8le vastutavad dokumendi kinnitanud isikud.
 28. Kulujuhypoole dokumendi õigsuse kontroll peab tagama alltoodud põhimõtete järgimise:
 - 1) dokument kajastab majandustehingut õigesti;
 - 2) dokumendil kajastatud kogused, hinnad ja muud tingimused vastavad eelnevalt sõlmitud kokkuleppele;
 - 3) tehing on õiguspärane ja vajalik;
 - 4) tehingu tingimused vastavad parimatele analoogsete tehingute tingimustele;
 - 5) kokkuleppe sõlmimisel on lähtutud kokkuvõetavuse printsiibist;
 - 6) tehing on kooskõlas eelarvega ja olemas vastavad eelarvelised vahendid;
 - 7) kulutekitaja on arvestanud kulujuhi korraldustega tehingu sooritamisel.
 - 8) dokument on kulujuhi poolt kontrollitud ja kinnitatud vastavalt kehtivale korrale;
 29. G8 töötajad kontrollivad kulujuhtidelt saadud kuludokumente, tagades SBsse sisestamisel, et:
 - 1) kande kuupäev, finantseerimisallikas, tehingupartneri koodid on õiged ja sisestatud vastavalt määratule;
 - 2) saaja rekvisiidid (nimi, makse saaja, arveldusarve number ja muud andmed) on õiged;
 - 3) finantseerimisallikas ja tasumisele kuuluv summa on õiged;
 - 4) tehing on kooskõlas eelarvega;
 - 5) tehing on kooskõlas lepingute, käskkirjade, otsuste, garantiikirjade ja muude dokumentidega;
 - 6) tehingu maksustamise asjaolud on määratletud ja vajadusel vastavad tunnuskoodid finantseerimisallikas juurde lisatud;
 - 7) varade soetamisel on varad võetud arvele vastavalt kehtivale korrale;
 - 8) kulutuse eest ei ole varem tasutud;
 - 9) kuludokument on kinnitatud vastavalt kehtivale korrale.
 30. Tehingu ebakõlade korral nii eelarve täitmise ja jälgimise kui ka dokumendi õigsuse kontrolli tulemusena selgunud küsitavate asjaolude korral (sh Kaitseliidu hanke- ja

lepingute sõlmimise korra mittejärgimise) täpsustab G8 esitatud informatsiooni kulujuhiga. G8-l on õigus nõuda kuludokumentidele määratud kooskõlastusringi väliste töötajate poolt täiendavate kinnituste ja selgituste lisamist kuludokumentidele. Vajadusel informeerib G8 kuludokumentide ebakõladest KLPSi ülemat.

- 30¹. Algdokumendid, mis ei ole nõuetekohaselt vormistatud ja kinnitatud või mille kirjendamiseks on vaja täiendavat informatsiooni, tagastab G8 kulujuhile paranduste või täienduste tegemiseks.
31. Algdokumendi või algdokumentide alusel koostatud koonddokumendi põhjal koostatakse raamatupidamislausend, millele kronoloogilises registris antakse registreerimise järjekorranumber. Lausendi sisu määratakse Üldeeskirjaga kehtestatud kontokombinatsiooni alusel. Lausendis võib sisalduda:
 - 1) dokumendi kronoloogilises registris registreerimise järjekorranumber;
 - 2) tehingu kuupäev;
 - 3) debiteeritavad ja krediteeritavad kontod;
 - 4) finantseerimisallika koodid;
 - 5) maksustamise koodid;
 - 6) tehingupartnerite koodid;
 - 7) rahavoo koodid;
 - 8) summad.
32. Majandustarkvaraga SB on hõlmatud järgmised moodulid:
 - 1) finantsraamatupidamine – algdokumentide ja koondokumentide registreerimine päevaraamatus (kombineeritud arvestusregister, milles on ühendatud kronoloogiline ja süstemaatiline kirjendamine) ja selle põhjal kõikide kontode ja käivete saldode arvestus, kontode analüütiline arvestus, aruanded finantsseisundi ja –tulemi kohta;
 - 2) põhivarad – põhivarade registreerimine, amortisatsiooni arvestus, inventuurid, arvestus põhivara liikide ja põhivara eest vastutavate isikute lõikes, bilansiväliste varade registreerimine;
 - 3) ladu – varude, bilansiväliste varade registreerimine, inventuurid ja nende varade arvestus vastutavate isikute lõikes;
 - 4) ostureskontro – ostuarvete registreerimine ja tasumine;
 - 5) müügireskontro -müügiarvete koostamine ja nende laekumiste registreerimine;
33. Majandustarkvaraga Taavi on hõlmatud:
 - 1) Tööajaarvestus (Taavi Tööaeg) – tööaja graafikute koostamine ning täitmine töötajate ja struktuuriüksuste lõikes;
 - 2) Palgaarvestus (Taavi Palk) – töötajate lõikes töötasu ja muude tasude arvestus, töötasust tehtavate kinnipidamiste ja maksude arvestus, palgalehtede vormistamine, kuluaruannete ja deklaratsioonide koostamine;
 - 3) Personaliarvestus (Taavi Personal) – töötajate isikuandmete, lepingute, puhkusekohustise arvestus.
34. Ärianalüüsitarkvaraga QV on hõlmatud:
 - 1) Eelarve – eelarve ja eelarve täitmise aruandlus;
 - 2) Varad – arvel olevate põhivarade ja bilansiväliste varade aruandlus;
 - 3) Palk – makstud töötasude detailne aruandlus.
35. Tarkvarale on ligipääs ainult Kaitseliidu töötajatel ning majandustarkvara SB ja Taavi ning ärianalüüsitarkvara QV ligipääsu ja kasutajaõigused määrab rahandusosakonna juhataja asetäitja või G8 juht.
36. Vigade ilmnmisel peale majandusaasta aruande kinnitamist kajastatakse vigade mõju perioodis, millal nad avastati. Kui vea mõju eelmise aasta aruandele on oluline ning selle arvestamata jätmise korral ei kajasta lõppenud aasta aruanded enam õigesti ja õiglaselt

Kaitseliidu finantsseisundit või -tulemust (näiteks väga oluline arvutus- või süstemaatiline viga või mõne töötaja poolt tahtlikult edastatud valeinformatsioon), kajastatakse vea mõju raamatupidamisaruannetes tagasiulatuvalt, korrigeerides eelmise aasta võrdlusandmeid.

37. Ebakorrekse raamatupidamiskirjendi parandab rahandusosakonna juhataja asetäitja.

III RAAMATUPIDAMISDOKUMENTIDE MENETLEMINE

38. Kaitseliit menetleb arveid, millele on märgitud saajaks Kaitseliit Toompea 8, 10142 Tallinn ja täiendavalt Kaitseliidu struktuuriüksuse nimi koos Kaitseliidu poolse kontaktisiku andmetega (nimi, e-posti aadress).
39. Kaitseliitu saabunud ostuarved, kuludokumentid suunatakse menetluse alustamiseks dokumendil märgitud kontaktisikule. Juhul kui arvel olevatest andmetest ei selgu kontaktisiku nimi või vastav struktuuriüksus, selgitab arve või kuludokumendi saanud struktuuriüksus välja selle edasiseks menetlemiseks vajalikud andmed.
40. Kauba soetamisel või teenuse sisseostmisel ei tohi kokku leppida 14 kalendripäevast lühemat maksetähtaega alates ostuarvel märgitud arve kuupäevast.
41. Kuludokumentide menetlemine, kooskõlastamine ja säilitamine toimub EKDHSis. EKDHSi keskkonna haldamise eest vastutab G8.
42. Kaitseliidu töötajate kasutamissoigused EKDHSi keskkonnas määrab, muudab ja lõpetab G8.
43. Kuludokumentide süstematiseerimiseks raamatupidamises kasutatavad struktuuriüksuste ja allüksuste nimed ning neile vastavad e-posti aadressid, mida kasutatakse kuludokumentide edastamisel EKDHSi, on esitatud Lisas 2.
44. Kuludokumentide menetlemisel kasutatavad formaadid:
1) paber kandjal olev kuludokument;
2) PDF formaadis olev kuludokument, mis on üldjuhul saabunud kulu tekitajale e-postiga;
2) E-arve – kuludokument, mis on edastatud selle esitaja poolt Kaitseliidule EKDHSi keskkonnas.
45. Paber kandjal olevad kuludokumentid skaneeritakse, salvestatakse PDF formaati. PDF formaadis olevad kuludokumentid edastatakse EKDHSi vastavalt Lisas 2 toodud e-posti aadressile viivitamatult struktuuriüksuses kulujuhi määratud isiku või kulu tekitaja poolt.
46. Struktuuriüksuses kulujuhi poolt määratud isik või kulu tekitaja määrab 2 tööpäeva jooksul digitaliseeritud kuludokumendile kooskõlastusringi, milles peab vähemalt olema toodud finantseerimisallika sisestaja, kulujuht ja viimase kooskõlastajana G8 töötaja, kes suunab kuludokumendi raamatupidamissüsteemi.
47. E-arve kooskõlastusringi ja võimalusel automaatse finantseerimisallika sisestab EKDHSis G8 töötaja.
48. Vastuvõetud kaupu ja teenuseid kajastatavatele kuludokumentidele või EKDHSis registreeritud arvetele peavad kulu tekitajad või kulujuht märkima finantseerimisallika ning vajadusel muu informatsiooni, mis selgitab kulu otstarvet või majanduslikku sisu. Toiduainete ja toitlustusteenuste soetamisel märgitakse kuludokumendile iga toitlustuskorra kohta planeeritud ja tegelik toitlustatavate arv ning tegeliku toitlustatavate arvu hulga tuakse välja Kaitseliidu liikmete, Kaitseliidu töötajate ja külaliste arv.
49. Vara soetamisel lisatakse EKDHSi kinnitusringi varade eest vastutav isik ning arvele lisatakse hankijalt vastu võetud varade üleandmise – vastuvõtmise akt. Juhul kui varade üleandmise - vastuvõtmise akti lisatud ei ole, kinnitab vara eest vastutav isik kinnituse

andmisega varade kättesaamist ning märgib lisainfo väljale täiendava informatsiooni varade arvestuseks (vara asukoht, kasutaja, kasutusiga jms).

50. Kehtetu (käskkiri K-0-13/23/14700U).
51. Kulujuhi asendaja sisestab EKDHSi kooskõlastusringis G8 vastavalt puhkusegraafikule või käskkirjades toodule. Teiste töötajate asendus kooskõlastusringis sisestatakse EKDHSi antud töötaja poolt või edastatakse asendusega seotud informatsioon G8le EKDHSi sisestamiseks.
52. Kehtetu (käskkiri K-0.2-2.1/17/26040U).
53. Kinnitatud kuludokumentide alusel tehtavad kulud peavad üldjuhul olema eelarve vastaval kontol planeeritud ja jääma eelarve konto summa piiridesse. Eelarve konto summa piiridesse jäämise eest vastutab kulujuht.
54. Dokumentide esitamise tähtajad ning dokumentide esitamise ja nende õigsuse eest vastutavate isikute ning dokumentide kinnitajate loetelu on järgmine:

Dokumendi nimetus	Esitamise tähtaeg raamatupidamisele	Dokumendi esitamise ja õigsuse eest vastutav isik	Dokumendi kinnitaja
Ostuarve (v.a põhi-varade, varude, väheväärtusliku vara arvelevõtmine)	Viivitamatult kuid mitte hiljem kui 3 tööpäeva peale arve saabumist	Kulu tekitaja	Kulujuht
Põhivara, varude, väheväärtusliku vara arvelevõtmine kuludokumendi (ostuarve) alusel	3 tööpäeva jooksul	Kulu tekitaja	Vara eest vastutav isik, kulujuht
Vara (sõiduki) üleandmise-vastuvõtmise akt	3 tööpäeva jooksul	Vara eest vastutav isik üleandjana ja vastuvõtjana	Struktuuriüksuse juht
Mahakandmisakt (materjalid)	Viivitamatult, kuid mitte hiljem kui järgneva kuu 10. kuupäevaks	Vara eest vastutav isik	Struktuuriüksuse juht
Mahakandmisakt (põhivarad või väheväärtuslik vara)	3 tööpäeva jooksul peale mahakandmisakti kinnitamist	Mahakandmis-komisjoni esimees	Struktuuriüksuse juht
Majanduskulude aruanne koos algdokumentidega	7 tööpäeva jooksul peale tehingu teostamist või lähetusest saabumist ja enne järgmise avansi saamist	Lähetatu, kulu tekitaja	Kulujuht
Avaldus lähetuskulude avansi saamiseks	2 tööpäeva enne vajalikku ülekandepäeva	Lähetatav	Lähetatav
Krediitkaardi aruanne	Viivitamatult, kuid mitte hiljem kui järgneva kuu 10. tööpäevaks	Krediitkaardi valdajad	G8 juht
Sõidupäevik	Järgneva kuu 10. kuupäevaks	Hüvitise taotleja, taotleja vahetu juht	Kulujuht

Käskkiri	koheselt	Käskkirja koostaja	Struktuuriüksuse juht
Kaitseliidu tegevliikme sõidukulude hüvitamise avaldus	25 kalendripäeva jooksul peale õppuse, ürituse toimumist	Struktuuriüksuses väljaõppe eest vastutav isik	Kulujuht
Kaitseliidu tegevliikme sidekulude hüvitamise avaldus	25 kalendripäeva jooksul peale õppuse toimumist	Struktuuriüksuses väljaõppe eest vastutav isik	Kulujuht
Arvete esildis	Vastavalt lepingule kuid mitte hiljem kui järgneva kuu 5ndaks kuupäevaks	Arve esildise koostamise eest vastutav isik	-
Arve (müügiarve)	3 tööpäeva jooksul peale arve esildise saabumist	G8 raamatupidaja	G8 raamatupidaja
Igakuise töötajate puhkusteajakava muudatused	Viivitamatult	G1 töötaja	G1 juht
Palgaarvestuse algandmed (käskkiri, tööajatabel, leping)	Hiljemalt 5 tööpäeva enne palgapäeva	G1 juht, malevapealik	G1 juht, malevapealik, KL ülem

55. Struktuuriüksustes koostatud **tellimiskirjad** allkirjastab kulujuht. Tellimiskirjad registreeritakse EDHSis.
56. Tellimiskirjas peab olema (Lisa 3):
- 1) tarnija täpne nimi/nimetus ja aadress;
 - 2) kuupäev;
 - 3) kauba või teenuse nimetus;
 - 4) kogus, hind ja kogumaksumus;
 - 5) Kaitseliidu esindaja (kauba või teenuse üleandmise-vastuvõtmise aktile allakirjutaja) nimi;
 - 6) tellimuse täitmise tähtaeg;
 - 7) maksetingimused (sh arve tasumise tähtaeg mitte lühem kui 14 kalendripäeva).

IV VARADE ARVESTUS

Rahatehingute arvestus

57. Rahaliste vahendite kasutamine toimub panga arveldusarvete kaudu. Kaitseliidul on järgmised arveldusarved:
- 1) riigieelarveliste eraldiste ja riigieelarvevälise tulu (omavahendite) arveldusarve – EE461010022002422007 SEB PANGAS
 - 2) riigieelarvevälise tulu (omavahendite) arveldusarve – EE262200221001154174 Swedbankis
58. Rahaliste vahendite eristamiseks kasutatakse arveldusarvetel viitenumbreid.
59. Kõik rahalised ülekanded teostatakse elektroonselt.
60. Elektroonilised ülekanded kinnitatakse G8s kahe allkirjaga (kahekäeline kinnitus) G8 töötajate poolt, kelle ametijuhendis on määratud elektrooniliste ülekannete tegemise kohustus.

61. Kaitseliidus teostatakse sularaha tehinguid ainult kriisiolukorras, kus elektrooniliste maksekanalite kasutamine on täielikult peatunud ning ainukene võimalus tehingute eest tasumiseks on sularaha kasutamine.
- 61¹. Sularaha käitlemise tingimused kriisiolukorras on sätestatud Kaitseliidu ülema 22. märts 2023.a. käskkirja nr K-0-13/23/9399U „Kaitseliidu kriisitegevuste korraldamise plaani kinnitamine“ lisa I.
- 61². Struktuuriüksuse juht määrab kirjalikult sularaha eest vastutavad isikud. Vastutus sularaha eest läheb sularaha vastuvõtjale sularaha üleandmise akti (Lisa 28) või muu sularaha liikumist tõendava dokumendi allkirjastamise hetkest.
- 61³. Sularaha eest vastutav isik vastutab selle eest, et:
 - 1) sularahaga kaasnev dokument kajastab sularaha liikumist õigesti;
 - 2) sularaha jääk kassaraamatus (Lisa 30) on sama, mis sulraha tegelik jääk.
- 61⁴. Sularaha eest vastutav isik registreerib iga kalendripäeva kohta kõik sularaha tehingud kassaraamatus. Kui ühe kalendripäeva jooksul sularahatehinguid ei toimu, siis fikseeritakse kassaraamatus sularaha seis päeva alguses ja lõpus.
- 61⁵. Majandustehingute dokumenteerimise ja kontrollimise põhimõtteid rakendatakse ka sularahas arveldamisele (eeskirja osa II majandustehingute dokumenteerimine ja raamatupidamisregistrite pidamine). Infosüsteemide puudumisel koostatakse dokumendid käsitsi paber kandjal.
- 61⁶. Raamatupidamiskannete tegemiseks esitavad struktuuriüksused aruandekuule järgneva kuu 5. kuupäevaks G8le kassaraamatu koos sularaha eest tasutud kuludokumentidega.
- 61⁷. Otsuse sularaha kasutamise lõpetamise osas teeb kaitseliidu ülem kirjaliku korralduse.
- 61⁸. Kasutamata sularaha tagastatakse G8 esindajale 3 tööpäeva jooksul pärast sularaha kasutamise lõpetamise otsusest. G8 viib sularaha panka hiljemalt järgmisel tööpäeval.
62. Kehtetu (käskkiri K-0.2-2.1/20/1633U).
63. Kehtetu (käskkiri K-0.2-2.1/20/1633U).
64. Kehtetu (käskkiri K-0.2-2.1/20/1633U).
65. Kehtetu (käskkiri K-0.2-2.1/20/1633U).
66. Kehtetu (käskkiri K-0.2-2.1/20/1633U).

Ettemaksed

67. Ettemaksete tasumist võimaluse korral välditakse. Ettemakset kasutatakse ainult juhul, kui seda ei ole võimalik lepingutingimuste kokkuleppimisel ära jätta.
68. Ettemaksud võetakse arvele soetusmaksumuses maksmise momendil.
69. Esitatud, kuid maksmata ettemakseid, raamatupidamises ei kajastata.
70. Ettemaks tulevaste perioodide kulu eest kajastatakse kuluna perioodis, mille eest ettemaks on tehtud.
71. Erandina võib arvestuse lihtsustamiseks kanda tulevaste perioodide kulu koheselt kuluks vastavuses Üldeeskirja § 36 lg 6.
72. Lepinguliste ettemaksete tegemisel on lepingu täitmise eest vastutav kulujuht kohustatud järgnevate arvete puhul varem tehtud ettemaksust täiendavalt teavitama raamatupidamist.

Nõuete arvestus

73. Nõuete käsitletakse lühi- ja pikaajalisi nõudeid ostjate vastu, viitlaekumisi ning muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid (kinnipidamised töötasust jms). Nõuded (v.a müügiga seotud) võetakse bilansis arvele ainult juhul, kui laekumise tõenäosus on 100%. Kaitseliidu töötajatele üldjuhul müügiarvet ei väljastata. Töötaja avalduse alusel arvestatakse kinnipidamist vajav summa maha töötaja palgast.
74. Nõuete mittelaekumisel määratud tähtjaks väljastatakse G8 poolt esimene meeldetuletusteatis 30 päeva jooksul alates maksetähtaja möödumisest ja antakse täiendav 14 päevane maksetähtaeg. Meeldetuletusteatis saadetakse teadmiseks ka struktuuriüksusele. Struktuuriüksus võtab tasumata nõuete info teadmiseks ostjale järgmiste teenuste osutamisel ja vajadusel keeldub teenust osutamast, kui ostjal on tasumata nõudeid. Peale teistkordse maksetähtaja möödumist saadetakse G8 poolt teine meeldetuletusteatis 14 päevase maksetähtajaga. Peale teistkordse maksetähtaja möödumist antakse nõude menetlemine üle võla sissenõudmiseks juristile.
75. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse vähemalt üks kord aastas bilansikuupäeva seisuga. Nõudeid hinnatakse individuaalselt, see tähendab, et iga nõude laekumise tõenäosust käsitletakse eraldi.
76. Laekumata nõuded, mille laekumine on ebatõenäoline, kantakse kuludesse juhul kui:
 - 1) võlgnikule on saadetud korduvalt meeldetuletusteatise ja neile ei ole vastatud;
 - 2) võlgniku vastu on esitatud hagiavaldus;
 - 3) võlgnikule on välja kuulutatud pankrot või likvideerimine;
 - 4) võlgniku ettevõtte omanikud või kohus on otsustanud võlgniku tegevuse lõpetada;
 - 5) nõue on vanem kui 360 päeva.
77. Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuete kohta koostatakse õiend, mille kinnitab G8 juht võttes arvesse juristi hinnangut nõude laekuvuse kohta.
78. Lootusetuks nõudeks loetakse ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõudeid, kui puuduvad igasugused võimalused nõude tagasinõudmiseks või kui nõude tagasinõudmiseks tehtavad kulutused ületavad hinnanguliselt laekumisest saadaolevad tulud.
79. Nõuded tunnistatakse lootusetuks Kaitseliidu ülema käskkirjaga.

Kaitseotstarbeliste varade arvestus

80. Kaitseotstarbelisteks loetakse ainult militaareesmärkidel (sõjaväelises väljaõppes, sõjaliste võimete ettevalmistamisel) kasutatavaid varasid, mida jaotatakse põhivaraks ja varuks ning mille hulka kuuluvad:
 - 1) laskemoon, raketid, miinid, lõhkematerjal ja imitatsioonivahendid;
 - 2) KV varustustabelites ettenähtud insenerivarustus;
 - 3) relvad, relvasüsteemid, relvade tarvikud ja varuosad;
 - 4) KV varustustabelites ettenähtud side- ja infotehnoloogiline varustus, välja arvatud tavalised kontoriseadmed (arvutid, printerid, telefonid jne);
 - 5) KV varustustabelites ettenähtud vaatlusseadmed ning mõõteriistad, öövaatlusseadmed, binoklid, GPS-id, kompassid jne;
 - 6) ABK kaitsevarustus;
 - 7) rivi- ja lahingumasinad ning nende lisaseadmed;
 - 8) KV vormiriietus ja eririidevarustus;
 - 9) KV üksuste varustustabelites ettenähtud meditsiinivarustus;
 - 10) imitaatorid;

- 11) rivi- ja lahingumasinate hooldusvarustus ja varuosad;
- 12) relvastuse hooldusvarustus ja varuosad;
- 13) varustustabelites ettenähtud väliteenistuse, -majutuse ja -toitlustuse varustus.

81. Mittekaitseotstarbelisteks loetakse varasid, mis ei ole kasutatavad ainult militaar-eesmärkidel.
82. Kaitseotstarbelisi varusid, mida kasutatakse ainult militaareesmärkidel, kajastatakse soetamisel kuluna kontorühmas 553 (käibemaks kontogrupis 6010). Laos ja kasutuses olevate kaitseotstarbeliste varude (sh Kaitseväest Kaitseliidu üksuste varustamiseks antud varud) detailset arvestust peetakse ressursihaldustarkvaras Microsoft Dynamics AX (edaspidi MS DAX).
821. Varude arvestus MS DAXis:

Jrk nr	Vara valdkond	MS DAX lao tunnus	Vastutav KLPSi allüksus ja isik
1	Optika	OPT	G4, relvastusjaoskonna spetsialist
2	Relvade varuosad ja tarvikud	REL	G4, relvastusjaoskonna spetsialist
3	Üksusevarustus	ÜKV	G4, varustusjaoskonna varustusspetsialist
4	Individaalvarustus	REV	G4, varustusjaoskonna varustusspetsialist
5	Pioneerivahendid	PIO	G4, varustusjaoskonna varustusspetsialist
6	Meditsiinivarustus	MED	G4, meditsiiniohvitser
7	Sidevarustus	SID	G6, sidetehnika jaoskonna staabiallohviter
8	Sõidukite varuosad ja tarvikud	TEH	G4, transpordijaoskonna vanemspetsialist

Salajase teabe töötlemise süsteemis:

Jrk nr	Vara valdkond	MS DAX lao tunnus	Vastutav KLPSi allüksus ja isik
1	Relvaregister	REL	G4, relvastusjaoskonna spetsialist
2	Lahingumoon ja lõhkematerjalid	LM	G4, relvastusjaoskonna spetsialist

83. Kaitseotstarbelise vara kasutuskõlbmatuks tunnistamine, mahakandmine ja hävitamine (va relvastus, optika ja lahingumoon):
- 1) Kaitseotstarbelise vara kasutuskõlbmatuks tunnistamise, mahakandmise ja hävitamise taotluse koostab struktuuriüksuses varustuse eest vastutav isik. Taotlus koostatakse liikide lõikes – riide- ja lahinguvarustus, üksusevarustus (sh toitlustus-, majutus- ja pioneerivarustus) ja meditsiinivarustus;
 - 2) Taotlus esitatakse struktuuriüksuse kaitseotstarbelise varustuse kasutuskõlbmatuks tunnistamise, mahakandmise ja hävitamise komisjonile. Komisjon, mille kinnitab struktuuriüksuse juht, koosneb vähemalt kolmest liikmest. Komisjoni ei või kuuluda struktuuriüksuses kaitseotstarbelise varustuse eest vastutav isik;

- 3) Komisjon vaatab taotluse läbi kahe (2) nädala jooksul, kontrollides vajadusel mahakandmiseks ettevalmistatud varustust;
 - 4) Taotluse allkirjastavad koostaja ja struktuuriüksuse varustuse kasutuskõlbmatuks tunnistamise, mahakandmise ja hävitamise komisjoni liikmed. Taotluse kinnitab struktuuriüksuse juht, tehes taotlusele märke KINNITAN ning lisades allkirja ja kuupäeva;
 - 5) Struktuuriüksuse juhi kinnitatud taotlus edastatakse kooskõlastamiseks KLPSi G4 juhile, kes teeb taotlusele märke KOOSKÕLASTATUD, lisab kuupäeva ning kinnitab kooskõlastuse oma allkirjaga;
 - 6) KLPSi G4 juhi poolt kooskõlastatud taotlus on aluseks ja kohustuseks kasutuskõlbmatuks tunnistatud varustuse hävitamiseks töötlemise viisi, tähtaja ja tingimuste osas;
 - 7) Kooskõlastatud taotluse alusel koostatakse struktuuriüksuses varustuse hävitamise akt, mille allkirjastab hävitamist teostav ettevõtte varustuse üleandmisel.
 - 8) Peale varustuse nõuetekohast üleandmist ja allkirjastatud hävitamise akti saamist teostab struktuuriüksuses määratud isik kanded varustuse andmebaasis;
 - 9) Varustuse hävitamise akt esitatakse KLPSi G4-le.
84. Relvastuse ja optika kasutuskõlbmatuks tunnistamine, mahakandmine ja hävitamine toimub vastavalt Kaitseliidu relvastuse käitlemise korrale.
- 1) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 2) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 3) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 4) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 5) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 6) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 7) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 8) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 9) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
85. Lahingumoon ja relvahooldusmaterjalide mahakandmine toimub vastavalt Kaitseliidu relvastuse käitlemise korrale.
- 1) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 2) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 3) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 4) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 5) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 6) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
 - 7) Kehtetu (käskkiri K-0-13/21/5671U).
86. Kaitseotstarbeliste varade hävimise, kaotamise või varguse korral algatab struktuuriüksus, kelle vastutusele on vara antud, asjaolude selgitamiseks distsiplinaarmenetluse. Distsiplinaarmenetluse tulemusena koostatakse ettekanne või distsiplinaarmenetluse kokkuvõtte, mis edastatakse KLPSi.
87. Ettekanne või distsiplinaarmenetluse kokkuvõtte peab sisaldama:
- 1) lühikest ja täpset ülevaadet juhtunu kohta;
 - 2) kaotatud, hävinenud või varastatud vara koodi (olemasolul), nimetust, kogust ja soetusmaksumust;
 - 3) hinnangut isikute käitumise, sh süülisuse või mittesüülisuse kohta;
 - 4) asjaosaliste seletuskirju, kus on üksikasjalik info – mis, millal ja kuidas toimus;
 - 5) struktuuriüksuse ülema otsust edasise tegevuse kohta.

Varude arvestus

88. Materjalid, ostetud kaubad ja asjad, mida tarbitakse kohe, käsitletakse kulumaterjalina ja kantakse raamatupidamisarvestuses kuludeks ostudokumentide alusel 55. kontoklassis vastavalt nende majanduslikule sisule.
89. Varudena arvestatakse olulises koguses soetatud materjale ja asju (v.a. kaitseotstarbelised varud) mida hoitakse väljastamiseks pikema perioodi jooksul ning Kaitseliidu e-poodi ostetud kaupu. E-poodi soetatud kaupade finantsarvestus toimub kontol 10840010 – ostetud kaubad müügiks.
- 89¹. Kaitseliidu e-poodi soetatud kaupade müük ja laoarvestus toimub ShopRolleri pilvepõhises e-poe platvormil. G8 koostab iga e-poe platvormil toimunud tellimuse alusel SB müügireskontros müügiarve. Müüdüd kaubad kantakse kuludesse üks kord kuus arvestuskuu viimasel kuupäeval e-poe platvormil koostatud müügiarvortu alusel (müük tootegruppide lõikes).
90. Varude olemasolu, väljaandmise ja õige kajastamise eest vastutab kulujuht.
91. Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses ilma käibemaksuta. Käibemaks kantakse varude soetamisel kuluks.
92. Varude arvelevõtmise dokumentideks on arved, saatelehed, üleandmise-vastuvõtmise aktid jms.
93. Varude liikumist tõendavaks dokumendiks on **vara üleandmise-vastuvõtmise akt** (Lisa 4) ja varude mahakandmisdokumendiks on **mahakandmisakt** (Lisa 5). E-poes müüdüd kaupade ostjale kättetoimetamise tõendavaks dokumendiks on AS Eesti Post poolt koostatud saateleht, mis salvestatakse Kaitseliidu siseveebis G9 koostöökeskkonnas peale igakordset kaupade üleandmist.
94. Vara väljaandja esitab varude väljamineku dokumendid G8le vastavalt punktis 54 toodud dokumendi esitamise tähtajal.
95. Varude hindamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Põhivara arvestus

96. Materiaalse- ja immateriaalse põhivarana kajastatakse KLele soetatud, tasuta saadud või kapitalirendile võetud materiaalsed või immateriaalsed vara (seal hulgas maa ja hoonetega seotud õigused), mida kasutatakse pikema ajavahemiku jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus vastab Üldeeskirjaga kehtestatud materiaalse ja immateriaalse põhivara kapitaliseerimise alampiirile (10 000 eurot ilma käibemaksuta). Erandina võetakse sõltumata maksumusest arvele maa, museaalid ja käsituliirelvad. Üldeeskirjast tuleneva nõudena ei kapitaliseerita materiaalse põhivara maksumusse käibemaksu ja muid tagastamisele mittekuuluvaid makse ja lõive.
- 96¹. Kaitseväge poolt Kaitseliidu üksustele tähtajaliste kasutuslepingute alusel kasutada antud põhivara arvestust jätkatakse alates 01.01.2018 peale vara üleandmist Kaitseliidule edasi Kaitseväge bilansis. Kaitseliit võtab tähtajaliste kasutuslepingute alusel kasutada antud põhivara arvele bilansiväliselt SB väheväärtuslike varade registris, välja arvatud punktis 82¹ nimetatud vara, mille arvestus toimub bilansiväliselt MS DAXis. Vara registreeritakse vara üleandmise-vastuvõtmise dokumendis kajastatud soetusmaksumuses, artikli kaardi lehel „kulud“ andmeväljal „vötkood“ märgitakse kaubakood (AX kood) ning lehel „vara asukoht“ vara kasutusse andmise lepingu EDHS-is registreerimise number.
- 96². Kaitseväge poolt oma ülesannete täitmiseks mittevajaliku vara (sh põhi- ja väheväärtusliku vara) üleandmist Kaitseliidule käsitletakse tähtajatult kasutusse andmisena. Kaitseväge

poolt tähtajatu kasutuslepingu alusel üle antud vara kajastab Kaitseliit saadud sihtfinantseerimisena, võttes saadud põhivara arvele bilansilises jääkmaksumuses. Juhul kui Kaitseliit tagastab Kaitsevæele tähtajatult kasutusse antud vara, siis eemaldab Kaitseliit vara bilansist ning kajastab vara jääkväärtuse antud sihtfinantseerimisena.

- 96³. Vara vastuvõtmine Kaitsevæelt ja Kaitsevæele tagastamine toimub vara üleandmise-vastuvõtmise aktiga. Põhivara tähtajatult kasutusse andmise ja vara võõrandamislepingute korral koostab vara üle andva asutuse raamatupidamine lisaks õiendi, milles näidatakse tehingu kuupäev, alusdokumendi number ja raamatupidamise kanded. Vara vastuvõttev asutus teeb kanded sama kuupäevaga.
97. Põhivara võib arvele võtta kogumina, kui kogum moodustab ühesuguse kasutusega terviku ning kogumi soetusmaksumus ületab Üldeeskirjaga kehtestatud põhivara soetusmaksumuse piirmäära. Juhul, kui materiaalse põhivara objekti olulisematel komponentidel on oluliselt erinevad kasulikud eluead, võetakse need arvele komponentide kaupa ning neile määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid. Hoonesised kütte-, vee-, kanalisatsiooni- ja ventilatsioonisüsteemid võetakse komponendina arvele varaklassis hooned.
98. Alates 01.01.2016 võetakse uutesse või täielikult renoveeritud hoonetesse soetatud mööbel kogumina arvele arvestades punktis 97 sätestatud tingimusi.
99. Põhivarade valdamine, kasutamine, kasutusse andmine, võõrandamine, koormamine ja muul viisil käsutamine, sealhulgas mahakandmine toimub riigivaraseaduse, Vabariigi Valitsuse määruste, kaitseministri käskkirjade ja määrustega ning KL ülema poolt kehtestatud korras, vastavalt Üldeeskirjas sätestatule.
100. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest kasutusele võtmisega kaasnevatest väljaminekutest. Põhivara soetusmaksumusse arvestatakse kulutused, mis on vajalikud selle viimiseks tööseisukorda ja asukohta (kulutused transpordile, projekteerimisele, asukoha ettevalmistamisele, paigaldamisele ja installeerimisele, samuti lammutuskulud, mis on vältimatud seoses objekti ehitamise või renoveerimisega jne).
101. Maa võetakse arvele soetusmaksumuses. Põhivarade soetusmaksumusse ei kapitaliseerita uue ehitise avamiskulutusi, uue toote või teenuse tutvustamise kulutusi (sh reklaamikulud), kulutusi majandustegevuse arendamiseks uues asukohas või uuele kliendisegmendile (sh töötajate koolituskulud), haldus- ja muid üldkulusid ning laenukasutuse kulutusi. Varuosad kajastatakse reeglina varudena ja kajastatakse tulemiaruanDES kuluna nende kasutusele võtmise hetkel.
- 101¹. Parendustega seotud kulutused lisatakse põhivara soetusmaksumusele, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele RTJ5 tähenduses ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele, eeldatav kasulik eluiga on üle ühe aasta ning kulutuste maksumus ületab punktis 96 sätestatud põhivara kapitaliseerimise alampiiri.
- 101². Põhivarale tehtud hilisemad kulutused kajastatakse põhivara soetusena näiteks siis, kui:
- 1) vara kasutusiga pikeneb;
 - 2) olemasoleva põhivara funtsioon muutub;
 - 3) olemasolevale põhivarale lisandub uus võimekus või suureneb olemasolev võimekus oluliselt;
 - 4) vahetatakse välja oluline komponent;
 - 5) kinnisvaraobjektile on tehtud olulised parendused (nt hoone konstruktsioonide või tehnosüsteemide muutmise või väljavahetamine, majaosa rekonstrueerimine jne).
- 101³. Põhivara parendamisega seotud kapitaliseeritavad kulutused kajastatakse üldjuhul parendatud põhivaraobjektile. Kui parendus on põhivarast eristatav ja oluliselt erineva kasutusega komponent, võetakse parendus arvele eraldi varaobjektina.

102. Materiaalse ja immateriaalse põhivara kapitaliseerimisel lähtutakse Üldeeskirjaga kehtestatud alampiirist.
103. Vara eest (põhi- ja väheväärtuslikud varad) vastutavad isikud määratakse struktuuriüksuse juhi käskkirjaga. Kui vastutavaid isikuid määratud ei ole, on varade eest vastutav isik struktuuriüksuse juht, KLPSis allüksuse juht.
104. Vara eest vastutavad isikud määratakse lähtudes vara klassidest:
- 1) maa;
 - 2) hooned;
 - 3) elamud;
 - 4) rajatised;
 - 5) masinad ja seadmed;
 - 6) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed;
 - 7) tarkvara;
 - 8) sõidukid;
 - 9) inventar;
 - 10) kaitseotstarbelised seadmed;
 - 11) relvad;
 - 12) museaalid;
 - 13) kinnisvarainvesteeringud.
105. KLPSs määratakse üldjuhul vara eest vastutavad isikud järgmistest allüksustest:
- 1) G2 – füüsilise ja elektroonilise julgeoleku kaitsevahendid (seifid, salastatud teabevahendite paberipurustajad, valve-, video- ja läbipääsusüsteemid jms);
 - 2) G4 – masinad ja seadmed (lao- ja garaažiseadmed), sõidukid, kaitseotstarbelised seadmed, relvastus, garaaž- ja laoinventar;
 - 3) G6 - info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed, tarkvara;
 - 4) G9 – museaalid, video- ja fototehnika;
 - 5) KO – maa, hooned, rajatised, kinnisvarainvesteeringud, inventar.
106. Vara eest vastutava isiku kohustused:
- 1) varade vastuvõtmine ja inventari numbriga märgistamine;
 - 2) varade kasutajatele väljastamine või üleandmine teistele struktuuriüksustele, üleandmise-vastuvõtmise dokumentide vormistamine ning G8-le edastamine;
 - 3) varade sihipärase kasutamise tagamise kontrollimine;
 - 4) varade remondi ja hoolduse korraldamine;
 - 5) varade mahakandmise ja utiliseerimise korraldamine ning dokumentide vormistamine;
 - 6) osalemine inventuurikomisjoni töös selgituste andjana.
107. Kui vara eest vastutav isik annab tema vastutusel oleva vara tööülesannete täitmiseks teis(t)e isiku(te) kasutusse, vormistab vara eest vastutav isik konkreetse vara kasutusse andmise kohta **vara kasutusse andmise akti** (Lisa 19).
108. Vara kasutaja kohustused:
- 1) kasutama vara sihtotstarbeliselt ainult tööülesannete täitmiseks;
 - 2) võimaldama vara remonti ja hooldust;
 - 3) tagastama vara vara eest vastutavale isikule kui vara kasutamine ei ole enam vajalik, vara on purunenud või muutunud kasutuskõlbmatuks;
 - 4) teavitama koheselt kirjalikult vara eest vastutavat isikut, kui vara on varastatud, hävinud või kadunud.
109. Põhivarade arvestus toimub struktuuriüksuste, vara eest vastutavate isikute ja vara kasutajate lõikes.

110. Põhivarade esmase arvelevõtmise aluseks on arved, saatelehed, varade üleandmise-vastuvõtmise aktid, õiendid jms. Põhivara soetamisel lähtutakse punktis 49 sätestatust. Põhivara tasuta võõrandamise korral Kaitseliidule kinnitab vara eest vastutav isik algdokumendil vara kättesaamist oma allkirjaga ning märgib algdokumendile täiendava informatsiooni põhivara arvestuseks (kasutusiga, vara asukoht, vara kasutaja jms).
111. Vara üleandmisel vormistatakse **vara üleandmise-vastuvõtmise akt** (Lisa 4). Sõiduki üleandmisel vormistatakse **sõiduki üleandmise-vastuvõtmise akt** (Lisa 16). Aktid kinnitab struktuuriüksuse juht ja aktid esitatakse läbi EDHSi G8le.
112. KLPSis kinnitab punktis 111 nimetatud aktid punkti 103 alusel määratud vara eest vastutavad isikud.
113. Vara eest vastutava isiku töölt lahkumisel või töösuhte peatumisel määrab struktuuriüksuse juht (KLPSs allüksuse juht) isiku, kellele vara üle antakse. Vara eest vastutava isiku muudatus vormistatakse käskkirjaga ning varade üleandmisel vormistatakse **üleandmise-vastuvõtmise akt** (lisa 4), mis edastatakse läbi EDHSi vara üleandjale, vara vastuvõtjale ja G8le. Kui struktuuriüksuse juht (KLPSs allüksuse juht) ei ole määranud uut vara eest vastutavat isikut või varade üleandmise-vastuvõtmise akti ei ole vormistatud ning G8le edastatud 1 kuu jooksul vara eest vastutava isiku töölt lahkumisest, märgib G8 vara kaardile vara eest vastutavaks isikuks töölt lahkunud töötaja struktuuriüksuse juhi (KLPSs allüksuse juhi).
114. Vara eest vastutava isiku liikumisel ühest struktuuriüksusest või KLPSi allüksusest teise struktuuriüksusesse või KLPSi allüksusesse lähtutakse punktis 113 toodust.
115. Vara kasutaja töölt lahkumisel või töösuhte peatumisel tagastab vara kasutaja vara eest vastutavale isikule. Vara tagastamisel vormistatakse akt (Lisa 19), mis edastatakse läbi EDHSi vara eest vastutavale isikule, vara kasutajale (tagastajale) ja G8le.
116. Vara kasutuskõlbmatuks muutumise korral määrab vara eest vastutav isik kolmeliikmelise komisjoni ning koostab mahakandmisakti (Lisa 5), kuhu märgitakse vara mahakandmise põhjus, vara utiliseerimise, hävitamise või realiseerimise viis, aeg ja koht. Mahakandmisakt kinnitatakse vara eest vastutava isiku struktuuriüksuse juhi poolt ja esitatakse läbi EDHSi G8le. Vara kantakse maha mahakandmisakti alusel enne selle utiliseerimist või hävitamist.
117. Mahakantud vara objekt tähistatakse märkega MAHA KANTUD, millele lisatakse juurde mahakandmise kuupäev. Vastav tähistus pannakse vara objekti inventarinumbriga vahetusse lähedusse.
118. Vara objekt tähistatakse vahetult peale G8s arvele võtmist inventarinumbriga. Kui põhivara on arvele võetud kogumina ja kogumisse on liidetud varad, mille soetusmaksumus on väiksem põhivarana arvelevõtmisele kuuluva vara soetusmaksumuse piirmäärast, võib kogumisse kuuluvad varaobjektid jätta tähistamata. Vara objekti inventarinumbriga tähistamise korraldamise eest vastutab vara eest vastutav isik.
119. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmete, tarkvara puhul kogumina arvestust ei peeta, igale soetatavale vara objektile omistatakse unikaalne triipkoodiga inventarinumbriga.
120. Põhivarade analüütiline arvestus toimub põhivarakaartidel majandustarkvara SB põhivarade moodulis, kus igale varale avatakse arvestuskaart, kuhu kantakse järgmised andmed:
 - 1) vara nimetus;
 - 2) inventari number;
 - 3) kasutusele võtmise aeg;
 - 4) soetusmaksumus;
 - 5) vara eest vastutava isiku ja vara kasutaja nimi;

- 6) vara füüsiline asukoht (linn, tänav, hoone ja ruumi number);
- 7) lisainfo vara kohta;
- 8) amortisatsiooninorm;
- 9) eelnevalt arvestatud amortisatsioon;
- 10) parendustest lisandunud summad ning nende kajastamise aeg.

121. Kehtetu (käskkiri K-0-13/23/14700U).

Väheväärtuslike varade arvestus

122. Väheväärtuslike varade (soetusmaksumus kuni 10 000 eurot ilma käibemaksuta) bilansiväline arvestus majandustarkvaras SB toimub alates 01.01.2019 vara liikide lõikes järgmiselt:

- 1) masinad ja seadmed – väheväärtuslike varade registris toimub varade arvestus maksumusega alates 1 000 (ilma käibemaksuta) eurost, va generaatorid. Generaatorite bilansivälist arvestust peetakse sõltumata vara maksumusest;
- 2) inventar – väheväärtuslike varade registris toimub varade arvestus maksumusega alates 1 000 (ilma käibemaksuta) eurost, va mööbel. Mööblit väheväärtuslike varade registris arvele ei võeta;
- 3) info-ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed – alates 01.03.2019 toimub info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmete arvestus tarkvaras Cherwell Service Managment – Configuration Managment Database. Arvestust teostab Peastaabi side- ja infotehnoloogia osakond. Seisuga 28.02.2019 kantakse majandustarkvara SB väheväärtuslike varade registris arvel olevad side- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed registrist välja.
Arvestust peetakse seadmete üle, mille eeldatav kasutusiga on pikem kui kaks aastat ja soetusmaksumus alates 500 eurot ilma käibemaksuta:

Arvutikomplekt	sülearvuti, semi-rugged sülearvuti, rugged sülearvuti, lauaarvuti, TEMPEST lauaarvuti, terminaliarvuti
Server	serverid, applicanc'id jms, andmemassiivid, telefoni keskjaam
Mobiilsed seadmed	nutitelefon, tahvelarvuti
Võrguseade	ruuter, kommutaator, traadita kohtvõrgu seade, mobiilse andmeside ruuter
Krüptoseade	krüptolaadur, IP-või liinikrüpto riistvara
Lauatelefon	analoog- või süsteemitelefon, IP-telefon, DECT telefon
Printer	A3-kontorikombain, A4-kontorikombain, laiformaadiprinter, lauaprinter
Varundusseadmed	lindirobotid, lindiseadmed
Audio-video esitlusseade	VTC keskseade, VTC seade, esitlusekraanid, monitorid, multimeedia projektorid, kõlarid, mikrofonid, ressiiver
Turbeseadmed	IDS seade, IPS seade, tulemüür, logihaldusseadmed, jagurid

- 3¹) Nuti- ja internetitelefoni arvestus toimub alates 01.05.2023 tarkvaras Cherwell Service Managment – Configuration Managment Database. Arvestust teostab Peastaabi side- ja infotehnoloogia osakond. Seisuga 30.04.2023 kantakse SB väheväärtuslike varade registris arvel olevad nuti- ja internetitelefoni registrist välja.

- 4) sõidukid ja Kaitseväe poolt Kaitseliidule tähtajalisse kasutusse antud kaitseotstarbelised seadmed – bilansiväline arvestus toimub sõltumata vara maksumusest. Kaitseliidu vahenditest soetatud kaitseotstarbeliste seadmete väheväärtuslike varade registris arvele võtmisel jälgitakse üldjuhul piirmäära 1 000 eurot (ilma käibemaksuta). Vajadusel on kulujuhil õigus otsustada väheväärtuslike varade registris kaitseotstarbeliste varade arvestuse pidamist varade osas, mille soetusmaksumus on alla 1 000 euro. Otsus märgitakse varade soetusdokumendile, lisades täiendavaks selgituseks ka varade eest vastutava isiku nime.
- 122¹. Punkti 122 alapunktides 1 ja 2 nimetatud (vara liigid masinad ja seadmed ning inventar) varad maksumusega kuni 1 000 eurot (ilma käibemaksuta) kantakse väheväärtuslike varade registrist välja 2019 aasta jooksul.
123. Väheväärtuslike varade arvestuse pidamisel, dokumentide koostamisel ja liikumisel, vara eest vastutavate isikute ja vara kasutajate määramisel, varade tähistamisel lähtutakse punktides 103 kuni 119 toodud põhimõtetest.
124. Väheväärtuslike varade analüütiline arvestus toimub majandustarkvara SB moodulis (va info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed alates 01.03.2019) moodulis ladu, kus igale varale on avatud arvestuskaart.
125. Kehtetu (käskkiri K-0-13/23/14700U).

Amortisatsiooni arvestus

126. Materiaalse ja immateriaalse põhivara objektide soetusmaksumus amortiseeritakse üldjuhul kuluks nende hinnangulise kasuliku eluea jooksul.
127. Põhivara amortisatsiooni arvestatakse iga kuu lineaarsel meetodil alates põhivara kasutuselevõtmise kuust kuni selle täieliku amortiseerumiseni või kasutusest eemaldamise kuule eelneva kuuni.
128. Arvele võetava uue põhivara eeldatavad kasulikud tööead ja amortisatsiooninormid on järgmised:

Põhivara liik	Eeldatav kasulik tööiga aastates	Amortisatsiooni-norm, %
Kinnisvarainvesteeringud	50	2
Hooned	50	2
Hoonete tehnosüsteemid (küte, ventilatsioon, jahutus, vesi- ja kanalisatsioon, elektri osa)	25	4
Rajatised	25	4
Masinad ja seadmed	10	10
Transpordivahendid	12	8,3
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed	5	20
Inventar	20	5
Kaitseotstarbeline põhivara	5-25	4-20
Relvad	10	10
Immateriaalne põhivara	20	5

käskkiri nr K-0.2-2.1/16/27238U 22.12.2016

129. Põhivara liikidel, millel ei ole määratud täpset amortisatsiooninormi või kasutatud põhivara soetamisel, teeb ettepaneku selle määramiseks vara eest vastutav isik,

lähtudes vara eeldavast kasulikust elueast ja punktis 128 kehtestatud vahemikust. Amortisatsiooninormi märgib põhivara eest vastutav isik põhivara soetamist tõendavale algdokumendile.

130. Kui kasutuses on täielikult amortiseerunud vara, kajastatakse nii vara soetusmaksumust kui ka kulumit bilansis ajani, mil vara on lõplikult kasutusest eemaldatud.
131. Põhivara väärtuse languse korral (osaline või täielik demonteerimine, lammutamine, hävimine, kahjustumine, kadumine) viiakse läbi allahindlus. Ettepaneku allahindluse läbiviimiseks teeb vara eest vastutav isik või inventuurikomisjon ning see teostatakse Kaitseliidu ülema käskkirjaga selleks moodustatud komisjoni või inventuurikomisjoni poolt.
132. Allahindlus vormistatakse allahindluse aktil, mis esitatakse kinnitamiseks Kaitseliidu ülemale. Aktile peab olema lisatud selgitus põhivara väärtuse languse põhjuse kohta.
133. Kaitseliidu ülema poolt kinnitatud allahindluse akt edastatakse G8le. Varade allahindlus kajastatakse aruandeperioodi kuludes koos amortisatsiooniga.
134. Bilansis ei kajastata põhivarasid, mille soetusmaksumust ega õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt määrata. Sellised põhivarad kajastatakse bilansiväliselt.

V KOHUSTUSTE ARVESTUS

Töötasude arvestus

135. Töötasude arvestus toimub G8s.
136. Töötasude arvestus hõlmab:
 - 1) töötajate palgaarvestust kõigi töötasuliikide viisi;
 - 2) töövõtu-, käsundus- või muu võlaõigusliku lepingu alusel tasude arvestamist;
 - 3) puhkusetasude arvestamist;
 - 4) ühekordsete väljamaksete arvestamist;
 - 5) töövõimetuslehtede vormistamist;
 - 6) maksude kinnipidamisi;
 - 7) täitedokumentide järgi tehtavaid kinnipidamisi;
 - 8) palgateatiste vormistamist ja töötajale soovi korral esitamist;
 - 9) arvestatud tasude kuukoondite tegemist, väljatrükke ja säilitamist;
 - 10) isikukontode palgaarvestuse väljatrükke ja säilitamist.
137. Töötasu arvestamise algdokumentideks on Kaitseliidu ülema käskkirjad, töölepingud, võlaõiguslike lepingute korral tööde vastuvõtmise aktid, tööaja arvestuse tabelid ja muud dokumendid.
138. Palgaarvestuse aluseks olevad tööajatabelid koostatakse elektroonselt TAAVI tööajaarvestuse programmis järgnevalt:
 - 1) KLPSi töötajatele allüksuste viisi;
 - 2) malevates töötavale Kaitseliidu töötajatele malevate viisi;
 - 3) valvurite tööajatabelid koostatakse maakaitseringkonna valvekompaniis, kus valvur töötab. Tööajatabeli koostab rühmaülem.
 - 4) Tööajatabelid peavad olema koostatud arvestusperioodile, summeeritud tööajaga töötajatel 4-kuuline arvestus, eelneva kuu 25-ndaks kuupäevaks. Tööajatabeleid korrigeeritakse igapäevaselt vastavalt muudatuste sisseviimise vajadusele (haigus, lähetus, RÕK jms).
139. Tööajatabelid kooskõlastatakse EDHSs järgmiste isikute poolt:

- 1) Struktuuriüksus (va KLPS) – struktuuriüksuse juht ja G1 ülem;
 - 2) KLPS allüksus – allüksuse juht (osakonna juht) ja G1 ülem;
 - 3) Kaitsevæe ja Kaitsealiidu valveobjektid – valvekompanii ülem.
140. Punktis 139 nimetatud isikute poolt kinnitatud tööajatabelid ning muud töötasu arvestuseks vajalikud dokumendid esitatakse läbi EDHSi G8le hiljemalt 5 tööpäeva enne palgapäeva. Ühekordsete väljamaksete arvestamisel on koostatud käskkirja lahutamatuks lisaks üle 5 (viie) töötaja korral vorm **Andmed lisatasu maksmise arvestamiseks** (Lisa 17), mis esitatakse elektrooniliselt XLS formaadis koos käskkirjaga läbi EDHSi. Antud vormil kajastatakse käskkirjas toodud töötajate ja makstava tasu andmed. Kui töötaja arvestuses toimuvad peale G8le tööajatabeli esitamist muudatused (töötaja haigestumine vms), parandatakse tööajatabeleid ning edastatakse uued parandatud tööajatabelid läbi EDHSi G8-le, kus tehakse eelnevalt koostatud arvestuse korrigeerimine. Palgapäeval ilmnunud töötaja arvestuse muudatused korrigeeritakse üldjuhul G8 poolt järgmise kuu töötasu arvestusega.
141. Puhkusetasude arvestamiseks ja õigeaegseks väljamaksmiseks kogub G1 puhkusteajakava algandmed ja sisestab personaliarvestuse tarkvarasse (Taavi Personal) hiljemalt 1. märtsiks. Puhkuste ajakava muudatused esitatakse läbi EDHSi G1le hiljemalt 14 tööpäeva enne planeeritava muudatuse algust.
142. Tagamaks tööajaarvestuse õigsust, on töövõimetuslehele vormistatud töötaja kohustatud koheselt teatama vahetule juhile töövõimetuslehe alguse kuupäeva ning eeldatava lõppkuupäeva. Vahetu juht korraldab töötaja töövõimetusperioodi märkimise töötaja arvestusse.
143. Töötaja töövõimetuslehele jäämisel märgitakse töötaja arvestuse tabelisse töövõimetuslehe reserveering. Elektroonilise töövõimetuslehe olemasolu kontrolli teostab riigiportaalis iganädalaselt G8 raamatupidaja, kes võrdleb riigiportaali andmeid tööajaarvestuse andmetega (Taavi Tööaeg) töötaja töö- ja töövõimetuslehel olemise aja osas. Andmete erinevuse korral informeerib G8 raamatupidaja töötaja vahetut juhti (valveobjektide töötajate osas rühmaülemat) töötaja töövõimetuslehe ajavahemikust, mis on esitatud riigiportaalis. Vahetu juht (valveobjektide töötajate osas rühmaülem) selgitab välja erinevuste põhjused ning korraldab töötaja arvestusse (tööajatabelisse) muudatuste märkimise. Andmete erinevuse mitteesinemise korral kinnitab G8 raamatupidaja riigiportaalis töötaja töövõimetuslehe.
144. Töötaja esitab tööle asudes G8le **teatise** (Lisa 6) palgalt ja muudelt tasudelt tulumaksuseaduses sätestatud tulumaksuvaba tulu maha arvamiseks kolme (3) tööpäeva jooksul alates tööleasumisest. Kaitsevæe objektidel töölepingu alusel töötavatel valvuritel asendab **teatist** (Lisa 6) **tööletuleku avaldus** (Lisa 7).
145. Kui teatises esitatud andmetes on muutusi, on töötaja kohustatud viivitamatult esitama G8le kirjaliku teatise uute andmete kohta.
146. Töötaja töölt lahkumisel esitab G1 koos töösuhte lõpetamise teatisega info töötaja kasutamata või ettekasutatud puhkusejäägi kohta ja antud töötaja tööajaarvestuse tabeli viimase tööloleku päeva seisuga läbi EDHSi G8le hiljemalt töötaja viimase tööloleku päeva kella 11.00ks.

Töötasu maksmine

147. Töötasu arvestatakse iga kuu kohta ja kantakse töötajata poolt määratud pangakontole arvestuskuu viimasel tööpäeval (palgapäeval). Võlaõiguslike lepingute tasud makstakse

välja ainult tööde ja teenuste üleandmise-vastuvõtmise akti alusel arvestades lepingus sätestatud tähtaega.

148. Kaitseliidus töötasu avanssi ei maksta.
149. Kuu töötasude ja muude tasude (puhkusetasud, toetused, hüvitised, lisatasud, lepingutasud jms) pangaülekande aluseks on palgaarvestuse tarkvarast Taavi palk koostatud aruanne „Pangaülekanded“, mis sisaldab töötajate arveldusarvetele kantavaid summasid. Aruanne salvestatakse Kaitseliidu infosüsteemi sisevõrgu võrgukettale (X:) alamkataloogi G8 sisemisse kausta: palk/ülekanded. Pangas ülekannetele teise allkirja andja (üldjuhul rahandusosakonna juhataja asetäitja, tema töölt eemalolekul rahandusosakonna juhataja) kontrollib koondsumma vastavust aruandes „Pangaülekanded“ pangas maksmisele kuuluva summaga.
150. Töötajatele edastatakse igakuuliselt palgaarvestuse tarkvarast (Taavi palk) e-posti aadressile väljavõte arvestatud ja kinnipeetud summade ja panka ülekandmisele saadetud summade kohta (nn palgalipik).

Puhkusekohustise arvestus

151. Kasutamata puhkusepäevade ja väljamaksmata puhkusetasude kohustis hinnatakse ümber üks kord aastas aruandeaasta lõpu seisuga.
152. Arvestuse aluseks on G1 poolt koostatud kasutamata puhkusepäevade inventuur, mis esitatakse G8-le aruandeaastale järgneva aasta 15.jaanuariks.

Kaitseliidu tegevliikmete õppekogunemisel osalemise toetuse arvestus

153. Õppekogunemisele kaasatud tegevliikme toetus arvutatakse Kaitseliidu seaduse § 58 lg 3 alusel vastavalt Vabariigi Valitsuse 03.01.2017 a. määrusele nr 1 „Ajateenija ja asendusteenistuja toetuse, reservväelasele õppekogunemisel osalemise aja eest makstava toetuse ning ajateenija ja asendusteenistuja lapse toetuse ulatus ja maksmise kord“.
- 153¹. Tasustamata lisapuhkuse hüvitis tegevliikmele, Kaitseliidu seaduse § 27 lõike 2 punktis 1 sätestatud alusel valitud auliikmele ja noortejuhile arvutatakse Kaitseliidu seaduse § 57 lõigete 3 ja 5 alusel vastavalt kaitseministri 20.03.2015 määrusele nr 5 „Kaitseliidu tegevliikme, auliikme ning noortejuhi tasustamata lisapuhkuse taotlemise ja andmise kord ning lisapuhkuse ajal makstava hüvitise taotlemise ja väljamaksmise kord.“
154. Punktides 153 ja 153¹ sätestatud toetuse ja hüvitise arvestamise aluseks on Kaitseliidu **liikme toetuse ja hüvitise arvestusleht** (Lisa 9), kuhu on märgitud:
 - 1) liikme ees- ja perekonnanimi;
 - 2) liikme isikukood;
 - 3) liikme arveldusarve number;
 - 4) liikme telefoninumber;
 - 5) liikme tegelik auaste (vajalik toetuse maksmisel);
 - 6) andmed toetuse või hüvitise arvestuseks.
155. Arvestusleht koostatakse struktuuriüksuses, kelle koosseisus liige kuulub.
156. Struktuuriüksuse poolt kinnitatud arvestusleht esitatakse KLPSi seitsme (7) päeva jooksul peale ürituse lõppemist.
157. Toetus või hüvitis kantakse liikme arveldusarvele hiljemalt 14 päeva jooksul ürituse lõppemisest.

157¹. Eriolukorra ja erakorralise seisukorra lahendamisele kaasatud Kaitseliidu liikme tasu arvutatakse Kaitseliidu seaduse § 67 lõike 6 alusel vastavalt Vabariigi Valitsuse 23.04.2020.a. määrusele nr 29 „Kaitseliidu liikmele eriolukorra ja erakorralise seisukorra lahendamisel osalemise eest ettenähtud tasu maksmise ulatus ja kord“.

157². Tasu arvestamise aluseks on **Kaitseliidu liikme tasu arvestusleht** (Lisa 27), kuhu on märgitud:

- 1) liikme ees- ja perekonnanimi;
- 2) liikme isikukood;
- 3) liikme arveldusarve number;
- 4) liikme telefoninumber;
- 5) andmed tasu arvestuseks.

157³. Arvestusleht koostatakse struktuuriüksuses, kelle koosseisu liige kuulub. Struktuuriüksuse poolt kinnitatud arvestusleht esitatakse KLPSi viie (5) päeva jooksul peale ürituse lõppemist.

Maksude ja maksete arvestus

158. Maksude arvestust teostatakse G8s.

159. Töötasudelt tulu- ja sotsiaalmaksu, kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustuse maksete kinnipidamine, arvestamine ja ülekandmine ning töötajatele tehtud erisoodustustelt maksude arvestamine ja ülekandmine Maksu- ja Tolliametile toimub kehtivate maksuseaduste järgi.

160. Käibemaksu arvestatakse ja deklareeritakse käibemaksuseaduses ettenähtud korras.

161. Erisoodustusmaksu ja muude tulumaksuseadusest tulenevate maksude arvestamise ja raamatupidamiskirjendite tegemise aluseks on arvestusperioodi raamatupidamisprogrammi andmed aruandest Saldoaruanne maksustamisobjektide lõikes. Maksustamisobjekt määratakse ja kirjendatakse algdokumendi sisestamisel. Erisoodustuse maksude koondtabel koostatakse Saldoaruandest maksustamisobjektide lõikes saadud andmete alusel.

162. Maksude ja maksete ülekanded teostatakse arvestusega, et oleks tagatud nende tähtaegne laekumine Maksu- ja Tolliameti tulukontodele.

163. Maksude ja maksete arvestuse korraldamise eest vastutab G8 juht.

VI TULUDE ARVESTUS

164. Arvete koostamise aluseks on lepingud, struktuuriüksuste esitatud teatised või märgukirjad (osutatud teenus, kahjunõuded jms). Kui arve koostatakse konkreetse kuludokumendi alusel, võib arve koostamiseks ja väljastamiseks vajalik info olla märgitud EKDHsis ostuarve märkuste väljale.

165. Tuluarveid vormistab G8 raamatupidaja.

166. Arvete koostamiseks vajalikud algdokumendid peavad olema struktuuriüksuste poolt G8le edastatud vähemalt 5 päeva enne nõude esitamise tähtaega.

167. **Arve esildise** (Lisa 10) kohustuslikud rekvisiidid on järgmised:

- 1) struktuuriüksuse, kes on vastutav tulu laekumise eest. nimetus;
- 2) viide arve koostamise alusele (lepingu nr, tellimus, objekt, objekti aadress, arvestusperiood, kulutus, mille katteks arve esitatakse, finantseerimisallikas);

- 3) kauba või teenuse nimetus, ühiku hind, ühik, kogus ja summa;
 - 4) käibemaksu määr;
 - 5) ostja nimi, juriidiline aadress, reg nr;
 - 6) ostja kontaktisiku nimi, telefon, e-posti aadress;
 - 7) esildise koostaja nimi, ametikoht ja koostamise kuupäev.
168. Arved esitatakse kooskõlas algdokumentidega, arvestades käibemaksuseaduse nõudeid arvete esitamise ja käibemaksu arvestuse ning tasumise kohta.
169. Varade müügi, kasutusse andmise ja teenuste osutamise hinnad määratakse Kaitseliidu keskjuhatause otsuste ja volitusnormide alusel.
170. Arved koostatakse majandustarkvara SB müügireskontro mooduli registris arved.
171. Arve esildise väljastamise eest vastutab struktuuriüksuse juht, kes määrab struktuuriüksuse siseselt arve esildise koostamise eest vastutavad isikud. Arve esildise koostamise eest vastutava isiku kirjaliku määramise puudumisel on vastutavaks isikuks struktuuriüksuse juht. Arve koostamise ja edastamise eest vastutab G8 raamatupidaja.

VII KULUDE ARVESTUS

Arveldused aruandvate isikutega

172. Aruandev isik on Kaitseliidu töötaja ja Kaitseliidu liige, kes on teostanud Kaitseliidu nimel kulutusi. Lähetustes viibinud isikud on aruandvad isikud lähetustega seotud kulude osas.
173. Aruandvate isikute arvelduste kohta peetakse arvestust aruandvate isikute viisi. Arveldusteks kasutatakse sularahata arvelduste korda (st tehtud kulud kantakse aruandva isiku pangakontole). Tehtud kulutused hüvitatakse ülekandega aruandva isiku poolt näidatud arveldusarvele.
174. Majanduskulude eest tasumine aruandvale isikule toimub vormikohase **majanduskulude aruande** (Lisa 11) alusel.
175. Aruandvad isikud on kohustatud esitama G8-le **majanduskulude aruande** seitsme (7) tööpäeva jooksul peale kulude teostamist. Esitatav aruanne peab olema eelnevalt kinnitatud kulujuhi poolt.
176. Majanduskulude aruandele lisatakse kulusid tõendavad Dokumendid. Kuludokumentideks on arved, tšekid, kviitungid kaupade või teenuste eest tasumise kohta, mis peavad vastama punkti 21 alapunktides 1-6 esitatud nõuetele. Nõuetele mittevastavate Dokumentide alusel kulutatud summasid ei hüvitata. Kuludokumentina ei arvestata ainult kaardimaksekviitungit, vaid esitada tuleb ka kulu tõendav dokument.

Lähetuskulud

177. Teenistus- ja töölähetusse lähetamine, lähetuskulude hüvitamine ja päevarahade maksmine toimub Vabariigi Valitsuse, Kaitseväge juhataja ja Kaitseliidu ülema kehtestatud korras.
178. Käesolevas Eeskirjas on sätestatud lähetuskulude hüvitamise, välislähetuse päevarahade maksmise vormistamine ja aruandluse kord Kaitseliidu eelarvest finantseeritavate lähetuste korral.
179. Tegevväelase lähetamine vormistatakse Kaitseväge juhataja käskkirjaga. Kaitseliiduga töölepingulises suhtes oleva töötaja lähetus vormistatakse välislähetuse taotlusega, mille kinnitab peastaabi personaliosakonna ülem. Käskkirjas ning välislähetuse taotluses

märgitakse lähetuse sihtkoht, asutus või organisatsioon kuhu lähetatakse, kestus ja ülesanne, finantseerimisallikas ning hüvitatavate lähetuskulude ja päevaraha määrad. Käskkirjad ja välislähetuse taotlused registreeritakse EDHSis ning edastatakse G1 poolt läbi EDHSi G8-le.

180. Juhul kui lähetatu soovib avanssi, sätestatakse avansi maksmine lähetuskäskkirjas või EDHSs registreeritud välislähetuse taotluse resolutsioonis. Taotletava avansi suurus ei tohi olla suurem kui käskkirjas või välislähetuse taotluses märgitud lähetuskulude ja päevaraha summa.
181. Avanssi ei maksta varem kui kaks (2) tööpäeva enne lähetuse algust.
182. Lähetatule hüvitatakse kõik piirmäärades dokumentaalselt tõendatud lähetusega seotud sõidu- ja majutuskulud ning muud lähetusülesande täitmisega seotud põhjendatud kulud. Lähetuses tehtud kulude kohta peab lähetatu esitama **majanduskulude aruande** (Lisa 11) (kasutatav lühend MKA) seitsme (7) tööpäeva jooksul pärast lähetusest saabumist ja enne järgmise avansi saamist, lisades kõik vajalikud kuludokumendid.
183. Majanduskulude aruandele lisatud kuludokumentide ja lähetuskulude piirmääradest kinnipidamise üle teostab kontrolli G8. Ülekulu aruande kinnitab kulujuht.
184. Välisvaluutas tehtud kulutused hüvitatakse lähetatule Eestis käibel olevas rahas, võttes aluseks kuludokumendil kajastatud või lähetuspäevale järgneval tööpäeval kehtinud Euroopa Keskpanga päevakursi, või lähtudes lähetatu tegelikult kantud kuludest.
185. G8 esitab lähetatule koheselt peale majanduskulude aruande põhjal kulukannete tegemist elektronposti teel teatise, milles näidatakse Kaitseleidule tagasimaksmisele kuuluv summa, KLi arveldusarve koos muu arveldusinfoga, kuhu enamakstud lähetuskulude avanss üle kanda. Lähetatu kannab tagasimaksmisele kuuluva summa KLele tagasi 5 tööpäeva jooksul peale sellekohase teate saamist.
186. Kui lähetuskulude aruannet või avansi ülejääki ei ole tagastatud õigeaegselt, peetakse nõutav summa kinni lähetatu järgmise kuu töötasust, kui lähetatu on andnud selleks eelnevalt kirjaliku nõusoleku.
187. Lähetuskulude teostamisel tuleb järgida Vabariigi Valitsuse ja kaitseväge juhataja poolt kehtestatud piirmäärasid.
188. Lähetuskulude ja välislähetuse päevaraha määrad kooskõlastatakse enne lähetust kulujuhiga ning peale lähetust kinnitatakse kulujuhi poolt.
189. Majanduskulude aruande alusel toimub lähetatule lähetuskulude väljamaksmine peale majanduskulude aruande esitamist G8le seitsme (7) tööpäeva jooksul.

Tervishoiukulud

- 189¹. Tervishoiukuludena tehakse kulusid, mis tulenevad tööohutust ja -tervishoidu reguleerivatest õigusaktidest ja kaitseministri määrustest. Seejuures tuleb tähelepanu pöörata, et et tervishoiukulusid puudutavad dokumendid sisaldavad eriliigilisi isikuandmeid, mida tuleb töödelda seaduslikult, töötlemisel lähtuda eesmärgipärasuse ja minimaalsuse printsiipidest ning rakendada turvameetmeid, mis kaitsevad eriliigilisi isikuandmeid ebaseadusliku juurdepääsu eest.
- 189². Tervishoiukulud hüvitatakse vastavalt kehtestatud piirmääradele ja töötervishoiuarsti, Kaitseväge juhataja määratud arsti või Kaitseväge juhataja poolt terviseseisundi hindamiseks arstidest moodustatud komisjoni otsusele. Kulude põhjendatust ning algdokumente kontrollib ja kinnitab tervishoiuteenuste kulujuht.

- 189³. Hüvitise saamiseks peab töötaja, tegevväelane või Kaitseliidu tegevliige esitama **tervishoiuteenuse, ravimi või meditsiiniseadme hüvitamise avalduse** (Lisa 21) koos kuludokumentidega. Kuludokumentideks on arved, tšekid, kviitungid kaupade või teenuste eest tasumise kohta, mis peavad vastama punkti 21 alapunktides 1-6 esitatud nõuetele. Kuludokumentina ei arvestata ainult kaardimaksekviitungit. Nõuetele mittevastavate dokumentide alusel kulusid ei hüvitata.
- 189⁴. Tervishoiuteenuse, ravimi või meditsiiniseadme hüvitamise avaldused (Lisa 21) koos kuludokumentidega registreeritakse EDHSis ning suunatakse läbi EDHSi kontrollimiseks ja kinnitamiseks tervishoiuteenuste kulujuhile. Avaldus koos kuludokumentidega tuleb esitada hiljemalt 90 kalendripäeva jooksul arvates kulu tekkimisest. Hiljem esitatud kuludokumentide alusel tervishoiukulusid ei hüvitata. Taotluse esitaja on kohustatud EDHSis eriliigilisi isikuandmeid sisaldavale avaldusele ja kuludokumentidele juurdepääsuõigused andma üksnes menetlusprotsessis osalevatele isikutele.
- 189⁵. Tervishoiuteenuste kuljuhi poolt kontrollitud ja kinnitatud avaldused koos kuludokumentidega edastatakse läbi EDHSi täitmiseks G8 vanemraamatupidajale. G8 vanemraamatupidaja teostab hüvitise väljamakse üldjuhul 30 kalendripäeva jooksul.
- 189⁶. Nägemisteravust korrigeerivad prillid või läätsed hüvitatakse kuni 120 euro ulatuses. Piirmääraks kuni 120 eurot rakendatakse avaldustele, mis on esitatud ja registreeritud EDHSis alates 19. juuli 2021.a.

Mobiiltelefoni kasutuskulu

190. Telefonsidevahendite ja -teenuste kasutamise üldised põhimõtted ja kululimiidid on kehtestatud KL ülema käskkirjaga „Telefonsidevahendite ja -teenuste kasutamise kord“.
191. Telefonsidevahendite ja -teenuste kasutamise korras sätestatud limiitidest kinnipidamist jälgib KLPSs side-ja infotehnoloogia osakond, malevates maleva pealiku poolt määratud isik, valveobjektide töötajate osas info-ja julgeolekuosakond. G8 peab kinni limiite ületavad kulud töötaja töötasust töötaja kirjaliku nõusoleku alusel.

Tööandja sõiduki kasutamise kulud

192. Tööandja sõidukite kasutamise aluseks on Kaitseliidu keskjuhatuse poolt kinnitatud ja Kaitseliidu ülema käskkirjaga kehtestatud Kaitseliidu maismaasõidukite kasutamise kord ning kaitseväge juhataja poolt täitmiseks avaldatud käskkirjad.
193. Tööandja sõiduki (sh rendile võetud) kasutaja, kasutuskulude limiidi suurus ja limiidi arvestusperiood määratakse struktuuriüksuse juhi otsusega.
194. Sõidukite osas peab KLPSis kulude arvestust G4. Teistes struktuuriüksustes peavad arvestust sõidukite kulude üle struktuuriüksuse juhi poolt määratud isikud.
195. KLPSi G4 esitab G8-le hiljemalt arvestuskuule järgneva kuu (5) tööpäevaks **sõiduauto nimekirja** (lisa 26), mida kasutatakse töö- või teenistusülesannetega mitteseotud tegevusteks ning mille kasutamist käsitletakse erisoodustusena. Nimekiri on aluseks G8i maksude arvestamisel.

Hüvitis isikliku sõiduauto kasutamisel ametisõitudeks

196. Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitist makstakse kooskõlas Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korraga ja Kaitseliidu ülema käskkirjaga määratud isikutele kuni 0,3 eurot ühe tööülesande täitmisel sõidetud kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 335 eurot kuus isiku kohta, vastavalt **sõidupäevikus** märgitud töösõitude kilometraažile (Lisa 12). Juhul,

kui isikule on Kaitseliidu poolt väljastatud GPS seade, toimub sõidulehe automaatne täitmine GPS seadme kasutamisel ning eraldi sõidupäeviku esitamise kohustust ei ole.

197. Sõidupäeviku kooskõlastab hüvitise taotleja vahetu juht. Sõidupäeviku kinnitab kulujuht. Elektroonilise, GPS seadme kasutamisel tekkinud sõidupäeviku kinnitab sõidupäeviku esmalt hüvitise taotleja.

Kaitseliidu tegevliikmete kulude kompenseerimine

198. Kaitseliidu liikmele hüvitatakse teenistuskohustuse täitmisel tehtud kulud vastavalt Kaitseministri 22.05.2018 määrusele nr 5 „Kaitseliidu liikmele teenistuskohustuse täitmisel tehtud kulu eest hüvitise maksmise tingimused, ulatus, piirmäär ja kord.
199. Kehtetu (käskkiri K-0.2-2.1/19/4279U 19.02.2019).
200. Õppustest osavõtmisel isikliku sõiduki kulude hüvitamise ja kajastamise aluseks on hüvitise taotleja poolt esitatud **sõidukulude hüvitamise avaldus** (Lisa 13) (kasutatav lühend SÕK). Sõidukulude aruannete menetlemise ja kinnitamise lihtsustamiseks võivad struktuuriüksused kasutada koonddokumendina **sõidukulude hüvitamise koondvormi** (Lisa 14) (kasutatav lühend SÕK koond), mis esitatakse elektrooniliselt XLS formaadis.
201. Õppusest osavõtmise ühistranspordi piletite kohta esitab hüvitise taotleja **sõidukulude hüvitamise avalduse** (Lisa 13) koos kuludokumentidega, milles kajastuvad sõidu kuupäev, eesmärk ja marsruut.
202. Õppusest osavõtmise sidekulude kohta esitab hüvitise taotleja **sidekulude hüvitamise avalduse** (Lisa 15) (kasutatav lühend SIK) koos sideteenuste arvega.
203. Esitatud aruande õigsust kontrollib ja edastab kinnitatult G8le struktuuriüksuse väljaõppe eest vastutav isik.

Kaitseliidu liikme lähetamine välisriiki

204. Kaitseliidu tegevliikmeid lähetatakse välisriiki teenistuskohustuse täitmiseks.
205. Kaitseliidu tegevliikme ning noor-, toetaja- ja auliikme välisriiki lähetamise aluseks on peastaabi personaliosakonna ülema poolt kinnitatud ja EDHSis registreeritud välislähetuse taotlus.
206. Kaitseliidu tegevliikmele hüvitatakse sõidu- ja majutuskulud ja makstakse iga välisriigis viibimise päeva eest päevaraha.
207. Kaitseliidu noor-, toetaja- ja auliikmetele hüvitatakse sõidu- ja majutuskulud.
208. Kulujuhi poolt kinnitatud sõidu- ja majutuskulud tasutakse kas:
- 1) Kaitseliidule esitatud arve alusel, kuhu on märgitud lähetuse EDHSis registreeritud välislähetuse taotlus või
 - 2) majanduskulude aruande (lisa 11) alusel, millele on lisatud sõidu- ja majutuskulude kuludokumendid.

Krediitkaarditehingud

209. Kaitseliidu krediitkaart väljastatakse Kaitseliidu ülemale ning juhul, kui teenuste eest ei ole võimalik tasuda ostuarve alusel või SEB panga virtuaalse kaardiga, teistele Kaitseliidu töötajatele. Krediitkaardi taotlemiseks esitab struktuuriüksuse juht või KLPSi allüksuse juht G8 juhile põhjendatud taotluse, milles selgitab, milliste teenuste eest on võimalik tasuda ainult krediitkaardiga ning annab teada töötaja, kellele Kaitseliidu krediitkaart väljastatakse.

210. G8 esitab krediitkaardi saamiseks taotluse pank. Pank väljastab krediitkaardi taotluses nimetatud kaardivaldajale.
211. Kaardivaldaja on kohustatud täitma kõiki panga poolt sätestatud krediitkaardi kasutuse tingimusi ning vastutab krediitkaardi säilimise ja selle sihipärase kasutamise eest. Kaardivaldaja ei tohi anda PIN- koodi ja maksekaarti teise isiku valdusesse ega jätta järelevalveta kohta, kust see võiks sattuda teise isiku kasutusse.
212. Kaardivaldaja on kohustatud hüvitama krediitkaardi mittesihipärase kasutamise ning kaardivaldaja süül rikkumise, hävinemise või kaotsiminekuuga Kaitseliidule tekitatud kahju.
213. Kaitseliidu ülemal on lubatud krediitkaarti kasutada teenistusülesannetega seotud kulude ja esinduskulude eest tasumiseks. Teistel Kaitseliidu krediitkaardi valdajatel on lubatud krediitkaardiga tasuda ainult G8 juhiga kokkulepitud teenuste eest. Muude kulude, samuti isiklike kulude tasumine Kaitseliidu krediitkaardiga on keelatud.
214. Kaardivaldaja esitab krediitkaardiga tehtud maksete kohta **krediitkaardi kuluaruande** (lisa 20) koos maksete aluseks olevate kuludokumentidega G8le hiljemalt aruandekuule järgneva kuu 10 tööpäevaks. Kuludokumentidena ei arvestata ainult kaardimaksekviitungit. Krediitkaardi kuluaruande kinnitab G8 juht.
215. Kui tehtud maksete kohta aruannet ei ole esitatud või puuduvad kuludokumendid, on kaardivaldaja kohustatud tehtud kulud tasuma Kaitseliidu arveldusarvele EE461010022002422007, viitenumber 62020100012 viie (5) tööpäeva jooksul arvates kuluaruande esitamise kohustusest.
216. Teenistussuhte lõppemisel on kaardivaldaja kohustatud koheselt tagastama krediitkaardi G8le, kes esitab pangale taotluse kaardi sulgemiseks.
217. Internetist ühekordse ostu sooritamiseks on struktuuriüksusel (KLPSi allüksusel) võimalik taotleda SEB panga virtuaalkaarti limiidivahemikuga 100 kuni 3500 eurot. Virtuaalkaardi avamiseks esitab struktuuriüksuse juht või KLPSi allüksuse juht G8 juhile taotluse, milles kirjeldab majandustehingu sisu ning põhjendab miks ei ole võimalik tasuda tavapärase ostuarve alusel ülekande teel.
218. G8 juht määrab töötaja, kelle nimele virtuaalkaart vormistatakse (üldjuhul G8 töötaja).

VIII INVENTEERIMINE

219. Kaitseliidus inventeeritakse varud, põhi- ja väheväärtuslikud varad üks kord aastas üldjuhul 31. oktoobri seisuga. Lõpetamata ehitiste ja etapiviisiliste soetuste inventuur ning nõuete, ettemaksete ja kohustuste inventuur viiakse läbi seisuga 31. detsember.
- 219¹. Kaitseväge poolt Kaitseliidule tähtjaliste kasutuslepingute alusel kasutada antud vara inventeeritakse üldises korras vastavalt punktis 219 sätestatule. Vajadusel viib Kaitseväge läbi täiendava inventuuri.
- 219². Kriisiolukorras kasutuses oleva sulraha inventuur viiakse läbi Kaitseliidu ülema käskkirjaga moodustatud komisjoni poolt. Komisjon moodustatakse vähemalt kolmeliikmelisena. Üks komisjoni liige määratakse G8st. Inventuuri juures osaleb sularaha eest vastutav isik.
- 219³. Sularaha inventuuri tulemuste kohta koostatakse inventuuri akt (Lisa 31), mis registreeritakse EDHSis.“

220. Kaitseotstarbelise vara inventuurid teostatakse hajutatult aastaringsest kinnitatud ajagraafiku alusel. Struktuuriüksused esitavad ettepanekud jooksva aasta inventuuri läbiviimiseks jaanuarikuu viimaseks tööpäevaks KLPSi G4 ülemale.
221. Inventeerimise põhiülesanded on selgitada varade tegelik olem seda raamatupidamisandmetega võrreldes, selgitada kasutamata seisvad väärtused ning kontrollida nõuete ja teiste bilansikirjete reaalsust.
222. Kaitseotstarbelise vara inventeerimise põhieesmärk on selgitada varade tegelik olem ning võrrelda neid struktuuriüksuse materjaliarvestuse andmebaasi andmetega.
223. Erakorraline inventeerimine on kohustuslik varguse, röövimise, omastamise ja kuritarvituse, samuti väärtuste riknemise (üleujutuse, põlengu jms väärnamatu jõu korral) kindlakstegemisel viivitamatult nimetatud asjaolude selgumise järel.
222. Inventeerimiskomisjoni ei või kuuluda inventeeritava vara eest vastutav isik. Varade eest vastutav isik osaleb inventeerimiskomisjoni töös selgituste andajana.
223. Erakorralise inventuuri algatab ja inventeerimiskomisjoni tööd koordineerib struktuuriüksuse juht.
224. Aastainventuuri käskkirja ettevalmistamise korraldab ja inventeerimiskomisjonide tööd koordineerib rahandusosakonna juhataja asetäitja.
225. Inventuur viiakse läbi Kaitseliidu ülema käskkirja alusel, milles:
- 1) määratakse inventuuri läbiviimise eest vastutav(ad) isik(ud);
 - 2) määratakse inventeerimise algus-ja lõpptähtajad;
 - 3) määratakse inventuuriaktide G8le esitamise tähtaeg;
 - 4) moodustatakse inventuuri korraldamiseks Kaitseliidu töötajatest vähemalt kolmeliikmelised inventeerimiskomisjonid ning määratakse nende esimehed;
 - 5) määratakse inventuuriaktide struktuuriüksuse juhile kinnitamiseks esitamise tähtaeg.
226. Kaitseotstarbelise vara aastainventuuride käskkirja ettevalmistamise korraldab ja inventeerimiskomisjonide tööd koordineerib KLPSi G4 ülem.
227. Kaitseotstarbelise vara inventuur viiakse läbi Kaitseliidu ülema käskkirja alusel, milles:
- 1) kinnitatakse struktuuriüksustes inventuuride algus-ja lõpptähtajad;
 - 2) määratakse inventuuriaktide struktuuriüksuse juhile kinnitamiseks esitamise tähtaeg.
228. Inventeerimiskomisjon moodustatakse struktuuriüksuse juhi käskkirjaga. Komisjon moodustatakse vähemalt kolmeliikmeline.
229. Inventeerimisel võib kasutada eeltäidetud lugemislehti, v.a varude inventeerimisel.
230. Kaitseotstarbelise vara lugemislehtede ettevalmistamise eest vastutab KLPSi G4 ülem.
231. Materiaalse põhivara, kinnisvarainvesteeringute ja bilansiväliste varade eeltäidetud lugemislehtedel kajastatakse vara nimetus, inventarinumber, vara kogus, ja soetusmaksumus. Inventeerimiskomisjoni poolt kantakse lugemislehtedele vara kogus inventuuri läbiviimise ajal.
232. Lugemislehed dateeritakse, allkirjastatakse inventeerimiskomisjoni liikmete poolt ja vara eest vastutava isiku poolt ning esitatakse raamatupidamisele võrdluste teostamiseks.
233. Kaitseotstarbelise vara andmete võrdlus toimub lugemislehtede alusel struktuuriüksuses materjaliarvestuse andmebaasi täitmise eest vastutava isiku poolt.
234. Pärast võrdluste läbiviimist koostatakse inventuuriakt.
235. Inventuuriaktis toovad komisjonid esile:
- 1) kindlakstehtud materiaalsete väärtuste jäägid ja võrdluse raamatupidamisandmetega;

- 2) otsused puudu- ja ülejääkide kohta ning edaspidiste puuduste vältimiseks rakendatavate meetmete ettepanekud;
 - 3) hinnangu varade ümberhindluse teostamise vajadusest;
 - 4) ettepanekud kasutuskõlbmatu (nii füüsiliselt kui moraalselt amortiseerunud) vara ja kasutuses mitteoleva vara allahindluseks või mahakandmiseks;
 - 5) hinnangu vara järelejäänud kasulikule elueale ja ettepanekud amortisatsiooninormide muutmiseks.
236. Kaitseotstarbelise vara inventuuriaktis tuuakse esile:
- 1) kindlakstehtud materiaalsete väärtuste jäägid ja võrdlus materjaliarvestuse andmebaasi andmetega;
 - 2) otsused puudu- ja ülejääkide kohta ning edaspidiste puuduste vältimiseks rakendatavate meetmete ettepanekud;
 - 3) ettepanekud kasutuskõlbmatu (nii füüsiliselt kui moraalselt amortiseerunud) vara ja kasutuses mitteoleva vara mahakandmiseks.
237. Inventuuriakti koostab komisjoni esimehe poolt määratud töötaja.
238. Inventuuriaktid allkirjastatakse kõigi inventeerimiskomisjoni liikmete ja vara eest vastutava isiku poolt.
239. Inventuuriaktid kinnitab struktuuriüksuse juht.
240. Inventuuriaktid registreeritakse EDHSis ning edastatakse G8le ja kaitseotstarbelise vara inventuuriaktid G4 ülemale teadmiseks.
241. Inventeerimiskomisjonid vastutavad:
- 1) inventuuri õigeaegsuse ja läbiviimise korrast kinnipidamise eest;
 - 2) lugemislehtedele kontrollitavate väärtuste tegelike koguste kohta tõepäraste ja täpsete andmete esitamise eest;
 - 3) inventuuri materjalide kehtivale korrale vastava vormistamise ja õigeaegsuse eest.
242. Vara eest vastutavad isikud allkirjastavad inventuuriakti. Allkirjaga tõendavad vara eest vastutavad isikud, et kõik vara liikumise dokumendid (sissetulekud, väljaminekud, mahakandmised jms) on edastatud G8-le ja G4-le. Allkirja võtmise korraldab inventeerimiskomisjoni esimees.
243. Kinnitatud inventuuriaktide põhjal teeb G8 vastavad korrektuurid raamatupidamisandmetes: leitud puudujäägid kantakse kuluks, ülejäägid võetakse arvele, kasutamiskõlbmatud ja hävinud varad kantakse maha, tehakse allahindluse kanded ja vara eest vastutavate isikute ning vara kasutajate muutmiskanded.
244. Kõigi puudu- ja ülejääkide, rikkemiste jt kahjude kohta peavad asjassepuutuvad isikud olema esitanud inventeerimiskomisjonidele kirjalikud seletused, mis on lisatud inventuuriaktidele. Selgituste võtmise kohustus on inventeerimiskomisjonidel.
245. Esitatud Dokumentide põhjal selgitab komisjon inventuuri- ja raamatupidamisandmete erinevuste põhjused.
246. Varade puudujäägi korral selgitatakse välja süüdlane ja nõutakse puudujääk temalt sisse. Kui süüdlast ei ole võimalik tuvastada, kantakse vara maha. Kuritarvitusest tingitud kahju kindlakstegemisel esitab inventeerimiskomisjoni esimees asjaomased dokumendid järelevalvespetsialistile viie (5) tööpäeva jooksul peale fakti tuvastamist ning informeerib KLPSi ülemat.
247. Nõuete, ettemaksete ja kohustuste inventeerimiseks saadetakse välja saldokinnituskirjad olulistele erasektori klientidele ja hankijatele. Otsuse selle kohta, milliste nõuete, ettemaksete ja kohustuste kohta saadetakse tehingupartneritele kinnituskirjad, teeb rahandusosakonna juhataja asetäitja. Saldokinnituskirju ei saadeta

avaliku sektori üksustele. Saldosid avaliku sektori üksustega võrreldakse saldoandmike infosüsteemis.

248. Nõuete, ettemaksete ja kohustuste inventuuri tulemusel koostatakse võrdlusleht, milles kajastuvad järgmised andmed:
- 1) andmed klientide ja hankijate kohta;
 - 2) nõuete ja kohustuste summad;
 - 3) nõuete ja kohustuste summad tagastatud saldoteatistelt;
 - 4) erinevused raamatupidamise ja kinnitatud andmete vahel ja erinevuste tekkepõhjused;
 - 5) inventuuri läbiviimise aeg, läbiviija nimi ja allkiri.
249. Lõpetamata ehitiste ja etapiviisiliste soetuste inventuuri läbiviimiseks koostab G8 nimekirja lõpetamata ehitiste ja etapiviisiliste soetuste kontode saldodest objektide lõikes ning lisab vajadusel iga objekti osas täiendava info.
250. G8 edastab nimekirja Kaitseliidu eelarve kuluartikli eest vastutavale isikule (kulujuhile). Kulujuht lisab inventuuri nimekirja iga objekti kohta info tööde lõpptähtaegade osas. Kui objekti ehitamine või edasine soetamine on peatatud, hindab kulujuht objekti jätkamise tõenäosust ning lisab vastava info (aasta, millal on planeeritud objekti ehitamise või soetamise jätkamine, rahaliste vahendite planeerimine aastate lõikes jms).
251. Kui objekti ehitamist või soetamist ei jätkata, teeb kulujuht või tema poolt volitatud isik ettepaneku koos põhjaliku selgitusega lõpetamata ehitise või etapiviisilise soetuse allahindluseks. Allahindlus vormistatakse aktiga, mille kinnitab Kaitseliidu ülem.

IX ARUANDLUSE KOOSTAMINE JA ESITAMINE

252. Aruannete esitamise tähtajad ja vastutavad esitajad alltoodud ametkondadele on järgmised:

Nr	Aruandluse valdkond	Esitaja	Kellele esitatakse	Esitamise ja/või registreerimise viis	Esitamise tähtaeg
1	Tegevustoetuse kasutamise aruanne	G8	Kaitseministeerium	EDHS ja e-posti teel	Aruande kuule järgneva kuu 23. kuupäevaks
2	Malevkondade ja üksikkompaniide rahade kasutamise aruanne	G8 finantsist	Malevkondade e-posti listis olevad isikud	E-post	Aruande kuule järgneva kuu 5. kuupäevaks
3	Eelarve kasutamise aruanne juhtkonnale	G8	KL ülem, KLPS ülem, Keskjuhatus	EDHS ja e-posti teel	Vastavalt vajadusele
4	Saldoandmik	G8 juhataja asetäitja	Riigi Tugiteenuste Keskus	Saldoandmike infosüsteem	Hiljemalt aruandeperioodi kuule järgneva kuu 25.kuupäev
5	Majandusaasta aruanne	G8 juhataja asetäitja	Kaitseministeerium	EDHS ja e-posti teel	Aruandeaastale järgneva aasta 30. juuniks
6	Käibemaksu deklaratsioon	G8 raamatupidaja	Maksu- ja Tolliamet	EMTA portaal	Aruandekuule järgneva kuu 20. kuupäevaks
7	Vorm TSD (Tulu- ja sotsiaalmaksu, kogumispensioni ja töötuskindlustuse maksete deklaratsioon)	G8 raamatupidaja	Maksu- ja Tolliamet	EMTA portaal	Aruandekuule järgneva kuu 10. kuupäevaks
8	INF 14 (Isikliku sõiduauto hüvitise deklaratsioon)	G8 raamatupidaja	Maksu- ja Tolliamet	EMTA portaal	Kalendriaastale järgneva aasta 01.veebruari
9	Maksu- ja Tolliametis esitajate lisamine/aruande vaatamine	G8 juhataja asetäitja	Maksu- ja Tolliamet	EMTA portaal	Vastavalt vajadusele
10	STAT-Palk (kuu)	G8 raamatupidaja	Statistikaamet	eSTAT	Aruandekuule järgneva kuu 18. kuupäevaks
11	STAT-Töötasu struktuur (oktoober)	G8 raamatupidaja	Statistikaamet	eSTAT	Üks kord aastas 1. detsembriks
12	Andmik riigieelarvest puhkusetasu hüvitamiseks	G8 raamatupidaja	Sotsiaalkindlustusamet	E-post	Vastavalt vajadusele aruandekuule järgneva kuu 20. kuupäevaks
13	Esitamise kontroll/aruande vaatamine /eSTATi peakasutaja	G8 juhataja asetäitja	Statistikaamet	eSTAT	Vastavalt vajadusele
19	STAT-Tööjõu liikumine, hõivatud ja vabad ametikohad	G1	Statistikaamet	eSTAT	Kvartaalselt /22.02/22.05/22.08/22.11/

20	Tõendid palgaandmete kohta	G8 raamatupidaja	Töötajad	EDHS ja e-posti teel	Nõudmisel
----	----------------------------	------------------	----------	----------------------	-----------

253. Tegevus- ja sihtotstarbelise toetuse kasutamist jälgitakse tekkepõhiselt, arvestuse pidamisel lähtutakse Kaitseministeeriumiga sõlmitud lepingus sätestatud toetuse jaotusest.

254. Seotud isikuteks loetakse:

- 1) Kaitseliidu keskjuhatused liikmed ning Kaitseliidu eelarve kulukontode eest vastutavad isikud (va struktuuriüksuste noorteinstruktorid) riigieelarve toetuse osas ja nende pereliikmed, kelleks loetakse abikaasa, elukaaslane ja täiskasvanud laps;
- 2) sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle punktis 1 nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju. Valitseva või olulise mõju annab hääleõigus alates 20%-st neis äriühingutes, sealhulgas võivad valitsevat või olulist mõju omada keskjuhatused liikmed ja kuluartiklite eest vastutavad isikud üksi või koos pereliikmega.

255. Seotud isikuteks ei loeta kulujuhtide lühiajalisi asendajaid ning riigieelarve väliste vahendite osas malevkondade ja üksikkompaniide juhatused liikmeid.

256. Seotud isikud esitavad G8le majandusaastale järgneva aasta 31. jaanuariks järgmised andmed:

- 1) nimi ja isikukood;
- 2) abikaasa või elukaaslase, täiskasvanud lapse nimi ja isikukood;
- 3) sihtasutuse, mittetulundusühingu ja äriühingu nimi ja registreerimiskood, kelle üle seotud isik tema abikaasa, elukaaslane, täiskasvanud laps või seotud isik koos pereliikmetega omab valitsevat või olulist mõju.

257. G8 kontrollib, kas seotud isikutega on aruandeaastal teostatud tehinguid, mis ei vasta turutingimustele ning avalikustab tehingud majandusaasta aruandes vastavalt üldeeskirjas sätestatud nõuetele.

X RAAMATUPIDAMISDOKUMENTIDE SÄILITAMINE

258. Kaitseliit säilitab:

- 1) algdokumente seitse (7) aastat alates selle majandusaasta lõpust, mil algdokument raamatupidamises kajastati;
- 2) raamatupidamisregistreid, lepinguid, raamatupidamise aruandeid ja muid Dokumente, mis on vajalikud majandustehingute arusaadavaks kirjendamiseks revideerimise käigus, seitse (7) aastat peale kehtimistähtaja lõppu, alates vastava majandusaasta lõpust;
- 3) raamatupidamise sise-eeskirja seitse (7) aastat pärast selle muutmist või asendamist;
- 4) pikaajaliste kohustuste või õigustega seotud Dokumente seitse (7) aastat pärast kehtimistähtaja möödumist;
- 5) töötajate töötasu arvestamise Dokumente (sh elektrooniliselt koostatavad ja säilitatavad töötasu Dokumendid) seitse (7) aastat pärast töösuhete lõppu, alates vastava majandusaasta lõpust;
- 6) majandusaasta aruannet alaliselt.

259. Punktis 258 loetletud paber kandjal olevaid Dokumente säilitatakse G8s seitse (7) aastat.

260. Punktis 258 loetletud dokumente koostatakse ja säilitatakse võimalusel elektrooniliselt KL infosüsteemi sisevõrgu kettal KLPS (X:) alamkataloogis G8 või EDHSis.
261. Elektrooniliselt koostatavaid ja säilitatavaid töötasu dokumente säilitatakse KL infosüsteemi sisevõrgu kettal KLPS (X:) alamkataloogi G8 kataloogis töötasu arvestamise Dokumentide nimetuste viisi rühmitatuna aastate ja kuude kaupa vastavatesse alamkataloogidesse. Faili nimetus peab sisaldama Dokumendi nimetust, arvestusperioodi ja aastat.
262. Kuludokumente säilitatakse elektrooniliselt EKDHSis.
263. Majandustarkvara andmebaasidest varukoopiate tegemise kohustus on G6l.

MUUTUV OSA

XI KOODIDE JA LÜHENDITE KASUTAMINE

1. Raamatupidamise dokumentides kasutatakse alljärgnevat kohustuslikke lühendeid:

- 1) 5RE – 2015. aasta riigieelarvelised eraldised
- 2) 6RE – 2016. aasta riigieelarvelised eraldised
- 3) 7RE – 2017. aasta riigieelarvelised eraldised
- 4) 8RE – 2018. aasta riigieelarvelised eraldised
- 5) 09R – 2019. aasta riigieelarve toetus
- 6) 20R – 2020. aasta riigieelarve toetus
- 7) 21R – 2021. aasta riigieelarve toetus
- 8) 22R – 2022. aasta riigieelarve toetus
- 9) 23R – 2023. aasta riigieelarve toetus
- 10) F22 – 2022. aasta riigieelarve sihtfinantseering
- 11) 23F – 2023. aasta riigieelarve sihtfinantseering
- 12) OT – omatulud
- 13) FIN – sihtfinantseerimine
- 14) SIM – Siseministeeriumi 2023. aasta NKK toetus
- 15) ARVE – tunnusostuarve konteerimisel, kui arve on seotud müügiarvega
- 16) ARVE_VT – tunnusostuarve konteerimisel, kui arve on seotud müügiarve koostamisel vahendustegevusega
- 17) AA – avansi aruanne
- 18) AKT – akt
- 19) KM – käibemaks
- 20) MKA – majanduskulude aruanne
- 21) SÖK – sõidukulude hüvitamise avaldus
- 22) SÖK koond – sõidukulude hüvitamise koondvorm
- 23) SIK – sidekulude hüvitamise avaldus
- 24) MK – maksekorraldus
- 25) O – ostuarve (sissetulnud)
- 26) T – tasumine
- 27) TP – tehingupartneri kood
- 28) TT – tegevusala
- 29) A – allikas
- 30) RV – rahavoo kood
- 31) Art – artikkel
- 32) kk – käskkiri

2. Struktuuriüksused kasutavad allüksuste tähistamiseks alljärgnevat kohustuslikke lühendeid:

- 1) struktuuriüksuse kulud – M
- 2) Noored Kotkad – NK
- 3) Kodutütred – KT
- 4) Naiskodukaitse – NKK
- 5) üldkulud – HAL
- 6) väljaõppekulud – VOP
- 7) KV objektide valvekulu – VAL
- 8) KV sõjaajaüksuste sõjaväeline väljaõpe – VOS

Vastavalt vajadusele võib kasutada alategevuste kajastamiseks ka lisakoode kooskõlastades selle rahandusosakonna juhataja asetäitjaga.

3. Majandustarkvaras kasutatavad lühendeid struktuuriüksuste tähistamisel:

Jrk nr	Struktuuriüksus	Struktuuriüksuse numbriline tähis	Struktuuriüksuse täheline tähis	Objektitüübi tähis
1	Kaitseliidu peastaap	101	PS	KL
2	Alutaguse malev	102	ALU	AL
3	Harju malev	103	HAR	HA
4	Jõgeva malev	104	JÕG	JG
5	Järva malev	105	JÄR	JV
6	Lääne malev	106	LÄÄ	LN
7	Põlva malev	107	PÕL	PV
8	Pärnumaa malev	108	PÄR	PN
9	Rapla malev	109	RAP	RA
10	Saaremaa malev	110	SAA	SM
11	Sakala malev	111	SAK	SA
12	Tallinna malev	112	TAL	TL
13	Tartu malev	113	TAR	TA
14	Valgamaa malev	114	VAL	VA
15	Viru malev	115	VIR	VR
16	Võrumaa malev	116	VÕR	VM
17	Küberkaitse üksus	117	KKÜ	KU
18	Kool	118	KLK	OO
19	Naiskodukaitse	119	NAI	NA
20	Noored Kotkad	120	NOO	NO
21	Kodutütred	121	KOD	KO

4. Struktuuriüksuste tulude arvestamisel kasutatakse pankades järgmised kohustuslikke viitenumbreid:

Jrk nr	Struktuuriüksus	Swedbanki viitenumber	SEB Panga viitenumber
1	Kaitseliidu peastaap	6202019	62020100012
2	Alutaguse malev	-	62020100025
3	Harju malev	-	62020100038
4	Jõgeva malev	6202048	62020100041
5	Järva malev	-	62020100054
6	Lääne malev	-	62020100067
7	Põlva malev	-	62020100070
8	Pärnumaa malev	-	62020100083
9	Rapla malev	-	62020100096
10	Saaremaa malev	6202103	62020100106
11	Sakala malev	-	62020100119
12	Tallinna malev	-	62020100122
13	Tartu malev	6202132	62020100135
14	Valgamaa malev	6202145	62020100148
15	Viru malev	-	62020100151
16	Võrumaa malev	6202161	62020100164
17	Küberkaitse üksus	-	62020100177
18	Kool	-	62020100180
19	Naiskodukaitse	-	62020100193
20	Noored Kotkad	-	62020100203
21	Kodutütred	-	62020100216
22	Männiku lasketiir	-	51121160008

LISAD

LISA 1	Kontoplaan
LISA 2	EKDHSis struktuuriüksuste ja allüksuste nimed ning e-posti aadressid
LISA 3	Tellimiskiri
LISA 4	Vara üleandmise-vastuvõtmise akt
LISA 5	Mahakandmisakt
LISA 6	Teatis palgaarvestuste koostamiseks
LISA 7	Valveteenistuse töötaja tööletuleku avaldus
LISA 8	Valveteenistuse töötaja töölepingu korralise ülesütlemise avaldus
LISA 9	Tegevliikme toetuse arvestusleht
LISA 10	Arve esildis
LISA 11	Majanduskulude aruanne
LISA 12	Sõidupäevik
LISA 13	Sõidukulude hüvitamise avaldus
LISA 14	Sõidukulude hüvitamise koondvorm
LISA 15	Sidekulude hüvitamise avaldus
LISA 16	Sõiduki üleandmise-vastuvõtmise akt
LISA 17	Andmed lisatasu maksmise arvestamiseks
LISA 18	Kehtetu
LISA 19	Vara kasutusse andmise akt
LISA 20	Krediitkaardi kuluaruanne
LISA 21	Tervishoiuteenuste, meditsiiniseadme või ravimi hüvitamise avaldus
LISA 22	Kehtetu
LISA 23	Kehtetu
LISA 24	Kehtetu
LISA 25	Nutiterminali maksed
LISA 26	Sõiduautode nimekiri
LISA 27	Kaitseliidu liikme arvestusleht
LISA 28	Sularaha üleandmise akt
LISA 29	Sularaha väljamineku kviitung
LISA 30	Kassaraamat
LISA 31	Sularaha inventuuri akt